

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 792)

Malî Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/938)

T.C.

Başbakanlık

21.12.2001

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-396/5895

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 11.12.2001 tarihinde kararlaştırılan “Malî Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

2001 yılında yaşanan ekonomik kriz, üretici kesimi ciddi sıkıntılara sokmuş, imalattan sanayiye, tarımdan inşaata, ekonominin yaratıcı ve bütünleyici unsuru olan tüm sektörler darboğaza girmiş, üretim ve istihdamda daralmalar başlamış, sonuçta ivedi ve o ölçüde de ciddi önlem ve kararların alınması zorunlu hale gelmiştir.

Ekonomik kriz şartları kredi kullanan reel sektör firmalarını olduğu kadar tüm sektörleri ve bu arada bankacılık sektörünü de derinden etkilemiş, krizden etkilenen kredi borçlularının taahhütlerini yerine getirememesi ve senet protestolarının rekor rakamlara ulaşması neticesinde sorunlu kredilerin hacminde önemli bir artış meydana gelmiştir. Nitekim, Haziran 2000 itibariyle sektördeki tüm bankaların tasfiye olunacak kredi alacakları tutarı 2 katrilyon Türk lirası iken, Haziran 2001 itibariyle 5.7 katrilyon Türk lirasına ulaşmıştır. Diğer taraftan tasarrufların daha kısa vadelerde yoğunlaşması, banka bilançolarında aktif ve pasif arasında vade uyumsuzluklarına neden olmuştur.

Bu ekonomik kriz ortamında, gerek bankacılık sektörünün gerekse reel sektörün ortak sorunlarını çözümleyebilmeleri, ancak ekonomiye ciddi ölçüde katma değer yaratan fakat finansal darboğaz yaşayan üretici firmaların katma değer yaratmaya devam ederek malî kesime olan geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve bu ise finansal yeniden yapılandırma programlarını içeren bir uzlaşma platformunun oluşturularak kriz nedeniyle büyük ölçüde kaybolmuş olan işletme sermayelerinin bankalarca kredilendirilmesine bağlıdır.

Söz konusu yeniden yapılandırma programının başarılması, reel sektörün kriz nedeniyle kaybettiği işletme sermayesinin temin edilmesi ve bunun sonucu olarak da üretim ve istihdamın gelişerek devam etmesi, kamu bankalarının bankacılık sektöründeki ağırlığı dikkate alındığında, bu programda özel bankalarla birlikte kamu bankaları da yer almadığı takdirde, mümkün görülmemektedir.

Tasarı ile, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik durum nedeniyle finansal sıkıntılar yaşayan üretici firmaların, makul bir süreç içerisinde ve makul koşullarla, gerek katma değer yaratmaya devam etmeleri gerekse öngörülen süreç içerisinde malî kesime olan geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmeleri gayesiyle malî sektöre olan borçların yeniden yapılandırılması amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, Tasarıda 15.11.2000 tarihli ve 4603 sayılı Kanunla yeniden yapılandırma sürecine giren bankalarda istihdam edilen personel hakkında uygulamada gereksinim duyulan bazı düzenlemelere de yer verilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik konjonktüre bağlı olarak, gerek üretim gerekse hizmetler sektöründe faaliyet gösteren firmalar yaşadıkları darboğaz nedeniyle çeşitli kesimlere olan yükümlülüklerini yerine getirememekte, buna bağlı olarak da ya küçülme yoluna gitmekte ya da ekonomik faaliyetlerini bütünüyle durdurmak zorunda kalmaktadır. Bu durum ise, ekonomik daralma sürecini hızlandırarak büyüme ve istihdam üzerinde son derece olumsuz bir etki yaratmaktadır.

Tasarı ile finansal darboğaz içinde bulunan, ancak malî sisteme olan borçlarının yeniden yapılandırılması yoluyla yaşaması olanak dahilinde olan firmalara, faaliyetlerini verimli bir şekilde sürdürebilecekleri bir ortamın sağlanması, bu şekilde ilgili firmaların ticarî faaliyetlerinin genişlemesi ve ciddi ölçekte katma değer yaratan firmaların ekonomiye yeniden kazandırılması, kapasite kullanımı ve istihdamın artırılması amaçlanmaktadır.

Madde 2. – Madde ile, 4389 sayılı Bankalar Kanununa tâbi bankalar ve özel finans kurumları ile diğer malî kurumlar, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketinin mevcut alacaklarının, Türkiye Bankalar Birliği tarafından hazırlanacak bir Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşması kapsamında ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından onaylandığı tarihten itibaren 3 yıl içinde finansal yeniden yapılandırma sözleşmesine bağlanmak şartıyla yenilenmesine, yeniden finanse edilerek yapılandırılmasına ve yeni bir itfa planına bağlanmasına olanak sağlanmaktadır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun onayı ile işlerlik kazanacak olan Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşması ile belirlenen esaslar dahilinde, malî kurumlara sorunlu hale gelmek üzere veya yeniden yapılandırılmadıkları takdirde sorunlu hale gelmesi muhtemel kredi borçları olan, gerekli destek verildiği takdirde katma değer yaratmaya devam edeceği düşünülen ve öngörülen süre içinde borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanacağına kanaat getirilen firmalara finansal yeniden yapılandırma programı uygulanacaktır. Programdan yararlanacak firmalara ilişkin kriterler Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşması ile tespit edilecektir. Bu kriterler tespit edilirken, söz konusu firmaların başta aktif büyüklükleri olmak üzere, toplam yıllık ciroları, istihdam ettikleri personel sayısı ve toplam yıllık ihracat tutarları gibi unsurlar dikkate alınacaktır. Bankalar ve diğer malî kurumlar, Çerçeve Anlaşması ile belirlenen asgarî unsurlar dahilinde borçluların durumunu değerlendirerek, her bir borçlu için ayrı ayrı imzalanacak finansal yeniden yapılandırma sözleşmeleri tanzim edecektir. Borçluların içinde bulunduğu finansman ihtiyacına bağlı olarak, bankaların ve diğer malî kurumların alacakları; vade ve ana para, faiz ödeme dönemlerine ilişkin şartlar aynı olmak üzere yenilenebileceği gibi, yeni bir itfa planına da bağlanabilecek veya bankaların kendi kaynaklarından ilave finansman sağlanabilecektir. Küçük ve orta boy işletmelerin özellikleri dikkate alınarak Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşmasında bunlara ilişkin kriterler de ayrıca tespit edilecektir.

Ayrıca, madde ile, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi, hisseleri kısmen ya da tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ait bankalar ve ilave kaynak sağlamamak kaydıyla Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketine Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşmasına katılma hususunda yetki verilmiştir.

Diğer yandan, Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşmasına taraf olan Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna kamu alacakları ile ilgili yasal düzenlemeler kapsamında tanınan önceliklerin ve tahsilat sürecinde getirilen ayrıcalıkların Çerçeve Anlaşması ile gerçekleştirilmek istenilen finansal yapılandırma programlarının uygulanmasında yaratacağı zorlukların önlenmesini teminen, Fon tarafından, Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşmasına göre yenilenen, yeniden finanse edilerek yapılandırılan ya da yeni bir itfa planına bağlanan krediler ve diğer alacaklardan, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasına göre 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine tâbi olanların, 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil süresi ve teminat şartlarına bağlı olmaksızın takstitlendirilmesi ve tecil edilebilmesi mümkün kılınmıştır.

Madde 3. – Madde ile, Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşması hükümleri kapsamında yapılacak finansal yeniden yapılandırma sözleşmeleri ve bu sözleşmeler kapsamında yapılacak işlemlerle ilgili bazı vergi istisnaları tanınmaktadır. Buna göre, Tasarı hükümleri çerçevesinde yeniden yapılandırma olmadığı takdirde zaten doğmayacak olan vergi yükümlülüklerinden kamunun fiili bir kaybı olamayacağı ve ilgililere ilave külfet getirilmemesi noktalarından hareketle sözleşme kapsamındaki işlemlere ilişkin olarak, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu, 492 sayılı Harçlar Kanunu ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu, 1318 sayılı Finansman Kanunu ile kaynak kullanımı destekleme fonuna yapılacak vergi ve kesintilerle ilgili istisnalar getirilmektedir.

Madde 4. – 4603 sayılı Kanun ile kamu bankalarının çağdaş bankacılığın ve uluslararası rekabetin gereklerine göre çalışmaları ve özelleştirmeye hazırlanmaları sağlanacak şekilde yeniden yapılandırılmaları amaçlanmış ve özel bankalarla rekabet içinde çalışan bu bankalar, kamu bankası olmaları nedeniyle tâbi oldukları mevzuat açısından diğer bankalara göre bazı kısıtlamalar altında faaliyet göstermek zorunda olduklarından, bu kısıtlamalar kaldırılarak sektördeki diğer bankalar gibi özel hukuk hükümlerine ve 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümlerine tâbi kılınmışlardır.

Bu çerçevede, bankalara atanan yönetim ve denetim kurulu üyelerinin temel görevi bankaların aktiflerini seyyal kılmak, pasif kalitesini yükseltmek ve bankaların reorganizasyonunu sağlayarak bu bankaları sūratle özelleştirmeye hazırlamak olarak belirlenmiştir. Aktiflerin seyyal kılınması ise müşteri kitlesi itibarıyla reel sektörden oluşan portföyün geliştirilerek sürdürülmesini gerektirmektedir.

Reel sektör firmalarının işletme sermayelerindeki erimenin durdurularak kaybedilen işletme sermayelerinin yeniden sağlanması ve olumsuzlukların diğer sektörlere sirayetinin önlenmesi amacıyla ekonomik krizin başlangıç tarihi olan 21.2.2001 tarihinden önce açılmış olan kredilerle (tasfiye olunacak alacaklar dahil) ancak kriz sonrası geri dönüş imkânı sınırlı hale gelen kredilerle ilgili olarak; kriz ortamında bankalardan beklenen bankacılık iş ve işlemlerinin normal koşullardaki bankacılık teamüllerine ve yönetmeliklerine uygun olamayacağı nazara alındığında ve bu işlemlerden bazılarının ileride banka bilançolarında bırakabileceği olumsuzluklar ve bunun doğuracağı sorumlulukları kısıtlamak için; T. C. Ziraat Bankası A. Ş. ve T. Halk Bankası A.Ş.'nin yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile Tasfiye Halinde Emlak Bankası A.Ş.'nin yönetim, denetim ve tasfiye

kurulu üyelerinin, kanunda belirtilen konularla ilgili olarak alacakları kararlar ve yapacakları işlemler ile ilgili tüm hukukî ve cezaî sorumlulukları münhasıran kasıtlı ve/veya ağır kusurlu fiilleriyle sınırlı tutularak, bu fiilleriyle ilgili hukukî ve cezaî sorumluluklarının aynı platformdaki özel sektör bankalarındaki eş görevli kişilerin tâbi olduğu hukuk kurallarına göre belirlenmesi gerekli görülmektedir.

Bunun yanı sıra, yapılan düzenleme ile, ekonomideki olumsuz gelişmeler nedeniyle ödeme gücünde, nakit akımında, bilânço ve özvarlık yapısında olumsuzluklarla karşı karşıya kalan reel sektör firmalarının faaliyetlerinin iyileştirilerek üretim ve istihdamın sürdürülmesine imkân sağlamak; tarım sektöründe ortaya çıkan olumsuz gelişmelerin gelecek yıllara sirayetini engellemek; bu sektörlerle anılan bankalarca açılmış olan kredilerin tahsil imkânını iyileştirmek; bu olumsuz gelişmelerin diğer sıhhatli firmalara sıçramasını önlemek amacıyla kamu bankalarının bu kredilerin borçlularıyla ayrı ayrı veya sektördeki diğer bankalarla birlikte yapılacak protokollerle finansal yeniden yapılandırma programını içeren uzlaşma platformunda aktif ve yapıcı bir rol üstlenerek yer almaları için, bu bankaların söz konusu sektörlerle açıkları ve kullandıkları kredileri yeniden yapılandırmak yani kredilerin vadelerini uzatmak, kredileri yenilemek, gerektiğinde mevcut kredi limitlerini artırarak ilave yeni kredi vermek, kredileri kısmen veya tamamen iştirak haline dönüştürmek, kredileri gerektiğinde teminatları ile birlikte tahsil amacıyla diğer kuruluşlara aynı, nakdî ya da tahsil şartlarına bağlı bir bedel karşılığı devir ve temlik etmek, ana para ve/veya faiz bonifikasyonu yapmak, kredileri tahsil amacıyla borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynı değerler karşılığında kısmen ya da tamamen tasfiye etmek, diğer bankalarla birlikte hareket ederek protokoller yapmak gibi bu kredilerle ilgili her türlü bankacılık uygulamalarını yapmak amacıyla alacakları kararlar ve yapacakları işlemler ile ilgili olarak bankaların yönetim, denetim ve tasfiye kurulu üyelerinin 4603 sayılı Kanunun 1 inci maddesine uygun olarak çalışabilmeleri hedeflenmiştir.

Madde 5. – Bankalar, özel finans kurumları ve diğer malî kurumların, sorunlu alacakları ile diğer varlıklarının satın alınması suretiyle, bu kurumların aktiflerine seyyaliyet kazandırmak ve sermaye yapılarını güçlendirmek amacıyla, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde de örnekleri bulunan aktif yönetim şirketi modelinin ülkemize de kazandırılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, bu tür şirketlerin teşvik edilmesini teminen, bunlara belirli bir süreyle sınırlı olmak üzere, bazı vergi, resim ve harç muafiyetlerinden yararlanma olanağı getirilmiş ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun da bu şirketlere hissedar olmak suretiyle katılması mümkün kılınmıştır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde bankalar arasında alım-satım işlemlerine konu edilen değer ve bunlara ilişkin teminatların devir ve temliklerinde de maddenin birinci fıkrasında yer alan muafiyetlerin 31.12.2004 tarihine kadar uygulanması öngörülmektedir.

Madde 6. – 1-a) 4389 sayılı Bankalar Kanununda yer alan kurul üyeleri ile kurum personelinin uyacakları meslekî ilkeleri tespit etme yetkisi, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmiştir. Kurul üyelerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra iki yıl süresince anılan Kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev alamamaları kuralına, bu kişilerin meslekî bilgi ve tecrübesi gözetilerek münhasıran Fona intikal eden bankalarda görev alabilmeleri hususunda istisna getirilmektedir. Ayrıca, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun faaliyetleri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunu bilgilendirmesi öngörülmektedir.

b) Temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankalara, tasfiyecileri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerine ve Fona, açacakları dava ve icra takiplerinde tanınan vergi, resim ve harç istisnalarının kapsamı genişletilmiştir.

c) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna, hisseleri kendisine intikal etmiş bankalar hakkında bu hisselerin üçüncü kişilere satışının gerçekleşmemesi veya satışının imkân dahilinde olmadığı belirlenmesi durumunda, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (6) numaralı fıkrasının (a) ve (b) bentlerindeki yetkileri kullanabilmesinin yanı sıra, söz konusu bankanın varlık ve yükümlülükleri ile ilgili her türlü tasarrufta bulunabilme imkânı tanınmıştır.

d) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (7) numaralı fıkrasında yer alan, eski yönetici ve denetçiler hakkındaki kanunî halefiyet hakkının kapsamı açıklığa kavuşturulmaktadır. Bankaların birleşme, devir ve tasfiyelerine gidilmesi halinde, sorumluluğu tespit edilen eski ortak, yönetici ve denetçiler hakkında, banka genel kurullarınca ibra edilmiş olsalar dahi, Fon adına tazminat talebiyle dava açılabilceği hususu hüküm altına alınarak, bu konudaki tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

e) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasında var olan yetkisinin kapsamı, devraldığı ve dava veya iflas takibine konu etmekle görevli ve yetkili olduğu her türlü alacak dahil edilmek suretiyle genişletilmektedir. Ayrıca, Fona, uygulanmış veya uygulanması düşünülen muhafaza tedbirlerinin bir süre askıya alınmasıyla birlikte borçluların iktisadî faaliyetlerin devamının temin edilmesi ve bu suretle alacakların tahsil kabiliyetinin artacağına kanaat getirilmesi halinde anlaşma yapma yetkisi tanınmaktadır.

f) Yürütülecek işlemlerde kolaylık sağlanmasını teminen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna, Kurum başkan yardımcısı statüsünde ve kurum başkan yardımcılarında aranan şartları taşıyan üç Fon başkan yardımcısı atanabileceği hüküm altına alınmıştır.

g) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bankaların alacaklarını devralması halinde tanınan ayrıcalıklardan, bu bankaların borçlarını ve taahhütlerini yüklenmesi durumunda da yararlanmasına imkân tanınmıştır. Ayrıca, Fonun devraldığı alacakla ilgili olarak müdahil olabileceği ceza davaları arasına takibi şikâyete bağlı suçlardan doğan davalar da dahil edilmiştir.

h) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna intikal eden bankaların iştiraklerine atanan ve bu bankaları temsilen görev yapan yönetim ve denetim kurulu üyeleri 4389 sayılı Bankalar Kanununun 24 üncü maddesinin (6) numaralı fıkrası kapsamına dahil edilmiş, ayrıca bu kişilerin atanmalarından önceki döneme ait tahakkuk eden kamu borçlarından sorumlu tutulamayacakları esası benimsenmiştir.

2. Maddenin eski haline göre, Devlet Personel Başkanlığına bildirilen personelin başka kurum ve kuruluşlara nakli 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde belirtilen esaslar (süreler hariç) dahilinde gerçekleştirilmektedir. Kanundaki “süreler hariç” ibaresi, uygulamada herhangi bir süre sınırlandırması yokmuş gibi algılanmakta ve işlemlerin uzun bir süreye yayılması söz konusu olmaktadır. 4603 ve 4684 sayılı Kanunlarla Kamu Bankalarının Ortak Yönetim Kuruluna verilen yeniden yapılandırma görevinin başarıya ulaşması için, bankaların belirlediği söz konusu personelin başka kurum ve kuruluşlara naklinin kısa sürede sonuçlandırılması yönetimin kontrolünün, banka disiplininin ve iş düzeninin sağlanması açısından olağanüstü önem arz etmektedir. Yeniden yapılandırma çalışmalarının aksamaması açısından Devlet Personel Başkanlığına bildirilen personelin bir an önce bankadan ayrılmaları da gereklidir. Bu nedenle Devlet Personel Başkanlığına bildirilen personelin 30 gün içinde söz konusu personelin atamalarının yapılması için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirim sağlanması öngörülmüştür. Bu maddeyle getirilen en önemli değişiklik ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının bildirim tarihinden başlayarak en geç beş iş günü içinde personel atamalarını yapmaları ve personelin bankalarla ilişkisinin kesilmesidir.

Bu maddede hüküm bulunmayan hallerde, bu maddenin amacına aykırı olmayacak şekilde, 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi hükümlerinin uygulanması esası getirilmiştir.

3. 20.6.2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunla 4603 sayılı Kanuna eklenen geçici 3 üncü madde uyarınca, Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin söz konusu maddede belirlenen mal varlığı kalemleri dışı tüm aktifleri Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi tarafından devralınmış ve anılan Banka tasfiye sürecine girmiştir. Ancak Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketinde kalması öngörülen bankalara olan yükümlülüklerden doğan taahhütlerden inşaat faaliyetleri ile ilgili olanların halen tasfiye süreci devam eden Bankada kalması tasfiye hukuku gereklerine uymadığından maddede bu gerekliliğin yerine getirilmesi bakımından düzenlemeye gidilmiştir.

Ayrıca, 4603 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin mevcut ikinci fıkrası, Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketine devrinden doğan yükümlülüklerin, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketine sermaye olarak ödeme yapılmak suretiyle karşılanması amacıyla düzenlenmişti. Bu fıkra yapıldığı değişiklik, devredilen gayri nakdi kredilerin nakte dönüşmesi halinde sermaye yerine borç karşılığı ödeme yapabilme imkânı sağlanmıştır. Ayrıca Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin 4684 sayılı Kanun çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketine devralınması üzerine Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi nezdinde doğan menfi farkın Hazinece karşılanmış olması nedeniyle Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hazineye borçlu olduğundan, maddeye bu yönde açıklık getirilmiş olup söz konusu alacak Hazinece yerine getirilmesine rağmen halen Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi nezdinde gözüktüğünden söz konusu alacağın muhasebe ilkelerine uygun olarak giderilmesine olanak tanınması, ancak söz konusu alacağın, tasfiye süreci devam ederken Tasfiye Kurulu tarafından Bankanın iflasının istenmesine neden olmaması için sadece bu bakımdan dikkate alınmamasını temin için maddede bu yönde hüküm getirilmiştir.

Bilindiği üzere 4684 sayılı Kanunla Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin anılan Kanun ile getirilen sınırlamalar dahilinde mal varlığının devredilmesi üzerine bankacılık lisansı iptal edilmiş ve Banka tasfiye sürecine girmiştir. Ancak 4684 sayılı Kanunla tasfiye özel bir prosedüre bağlanmış olup Tasfiye Kurulunun, İcra İflas Kanununda düzenlenen İflas Dairesi, alacaklılar toplandı ve İflas İdaresi görev ve yetkilerine de sahip olarak anılan Bankayı tasfiye etmesi öngörülmüştür. Banka tasfiyesi açısından ilgili mevzuattan ayrı özel düzenlemeleri içeren 4389 sayılı Bankalar Kanununda, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile temettü haric ortaklık hakları anılan Fona intikal eden bankalar ve tasfiyeleri söz konusu Fon eliyle yürütülen bankalar hakkında getirilen ayrı hükümlerin, bu hükümlerin getirilmesindeki temel amacın aynı olması bakımından, Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketi hakkında da uygulanması için 4603 sayılı Kanunla düzenlemeye gidilmiştir.

4. Kamu bankalarının yeniden yapılandırma ve özelleştirmeye hazırlık çalışmalarının başarıya ulaşması kapsamında personelin emekliliğe teşviki amacıyla daha önce ek maddi faydalar sağlanmış ise de, ülke ekonomisindeki belirsizlikler nedeniyle bir kısım personel tereddüt ederek söz konusu imkândan faydalanmamıştır. Hizmetin gerektirdiği ideal kadroya ulaşma amacı da dikkate alınarak, emekli olmak isteyen personele son kez olmak üzere ek maddi fayda sağlanmak suretiyle emeklilikten yararlanma hakkı tanınmıştır.

Ayrıca madde ile, özelleştirmeye hazırlık ve yeniden yapılandırma sürecinde; özel hukuka tâbi sözleşme ile istihdamına devam edilmesi uygun görülen banka personelinin, sözleşmeli statüye

geçişinin teşvik edilmesi, söz konusu personelin T. C. Emekli Sandığı ile de iribatlarının devam edeceği gözetilerek, sözleşmelerinin banka disiplin yönetmelikleri hükümleri uyarınca bankalarca feshi imkânı saklı kalmak üzere, 1475 sayılı İş Kanununun 17 nci maddesi dışında kalan sebeplerle bankalar tarafından feshedilmesi halinde mağduriyetlerinin önlenmesi, bankanın kârlılık ve verimliliği, iştiraklerinin de kârlılık ve verimliliğini gerektirdiğinden, iştiraklerde istihdam edilecek nitelikli banka personelinin iştiraklerde çalışmalarının sağlanması sırasında hak kaybına uğramamalarını temin etmeye yönelik düzenlemeler getirilmiştir.

Bunun yanında, kamu bankalarının 4603 sayılı Kanunun amaçlarına uygun olarak, Tasarıda belirlenen süreler içerisinde yeniden yapılandırılarak özelleştirmeye hazırlanmalarının başarıya ulaşması ve diğer özel bankalarla rekabet gücüne sahip olabilmeleri açısından aynı statüde personel istihdamı amaçlanmıştır.

5. 4603 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesi, Tasarının 4 üncü maddesi ile yeniden düzenlendiğinden uygulanma olanağı kalmayan söz konusu 5 inci madde yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1. – Maddeyle, bu Tasarının kanunlaşarak yayımlandığı tarihte Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunda bir kamu kurumundan atanmak suretiyle görev yapmakta olanlardan, konularıyla ilgili en az dört yıllık yüksek öğrenim veren fakülte ve yüksek okulları bitirerek mesleğe özel yarışma sınavıyla giren ve geldikleri kurumlarda en az üç yıl süreyle meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlilik sınavı sonunda ve ortak kararla uzmanlık kadrolarına atanan ve meslek personeli olan bankacılık uzmanı şartlarını haiz personelin, uygulamada ve doktrinde “eşitler arası eşitlik” olarak kabul edilen ve Anayasada yer alan eşitlik ilkesi gereği, bankacılık uzmanı olarak atanabilmesi imkânı getirilmiştir.

Madde 7. – Kanunun 4 üncü maddesinin yürürlüğü kapsamına giren kredilerin tarihine endekslenmek suretiyle 21.2.2001 tarihine alınmıştır. Ayrıca Kanunun 6 ncı maddesinin 3 üncü fıkrasının yürürlüğü, bu fıkranın yer aldığı 4684 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 3.7.2001 tarihine alınmak suretiyle 4684 sayılı Kanun ile getirilen esaslar arasında bütünlüğün korunması amaçlanmıştır.

Madde 8. – Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

28.12.2001

Esas No. : 1/938

Karar No. : 81

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 21.12.2001 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte Komisyonumuza havale olunan "Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 27.12.2001 tarihinde yaptığı 22 nci birleşimde, Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Kemal Derviş ile Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, Kasım 2000 ve Şubat 2001 aylarında özellikle mali piyasalarda yaşanan dalgalanmalar neticesinde, sabit kur rejiminden vazgeçilerek dalgalı döviz kuru rejimi uygulanmasına

geçilmiş ve bu sistemde çalışacak yeni bir ekonomik program hazırlanması zorunlu hale gelmiştir. Bu nedenle 14 Nisan 2000 tarihli "Türkiye'nin Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı" hazırlanarak uygulanmasına başlanmıştır. Bu program kapsamında Türk ekonomisinin süratle istikrara kavuşturularak yeniden sürdürülebilir büyüme ortamına geçilmesini hedefleyen politika ve tedbirlerin alınması mal ve hizmetlerin üretim miktarları ile fiyatlarının piyasa kuralları kapsamında belirlenmesi, büyümenin hızlandırılması, üretim faktörlerinin artırılması ve rekabete açık bir üretim sürecinin oluşturulması temel amaçlar olarak belirlenmiştir.

2001 yılındaki ekonomik kriz ortamında kredi kullanan reel sektör firmalarını olduğu kadar tüm sektörleri ve bu arada bankacılık sektörünü de derinden etkilemiş, krizden etkilenen kredi borçlularının taahhütlerini yerine getirememesi ve senet protestolarının rekor rakamlara ulaşması neticesinde, sorunlu kredilerin hacminde önemli artışlar meydana gelmiştir. Ayrıca, nakit dönüşümündeki sıkıntıyla birlikte, tasarrufların daha kısa vadelerde yoğunlaşması, banka bilançolarında aktif ve pasif değerler arasında vade uyumsuzluklarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Yaşanan ekonomik kriz ortamında, gerek bankacılık sektörünün gerekse reel sektörün ortak sorunlarını çözümlayebilmeleri, ekonomiye ciddi ölçüde katma değer yaratan ancak, finansal darboğaz yaşayan üretici firmaların katma değer yaratmaya devam ederek mali sektöre olan geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine bağlıdır. Bu nedenle ilgili taraflar arasında finansal yeniden yapılandırma programlarını içeren bir uzlaşma platformunun oluşturularak, reel sektörün kriz nedeniyle büyük ölçüde kaybolmuş olan işletme sermayesinin bankalarca kredilendirilmesi bir ekonomik zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer yandan, kamu bankalarının bankacılık sektöründeki ağırlıkları da dikkate alındığında, sözkonusu yeniden yapılandırma programının daha etkin ve sonuç doğurabilir olabilmesi amacıyla özel bankalarla birlikte kamu bankalarının da program kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik konjonktüre bağlı olarak, reel sektör olarak tanımlanan üretim ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren firmalar, yaşadıkları mali darboğaz nedeniyle çeşitli kesimlere olan yükümlülüklerini yerine getiremez duruma gelmişlerdir. Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı kapsamında öngörülen temel politika ve tedbirlerin olumlu sonuçlarının önümüzdeki yıllarda alınacak olması da dikkate alınarak, reel sektöre yönelik ivedi ve etkin önlem ve kararların alınması zorunlu hale gelmiştir.

Ayrıca, 18.6.1999 tarihli 4389 Sayılı Bankalar Kanunu ile 15.11.2000 tarihli ve 4603 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunda, Güçlü Ekonomiye Geçiş Programında başta kamu bankaları olmak üzere mali sektöre yönelik olarak öngörülen yapısal reformlar kapsamında bazı değişiklikler yapılması gereği hâsıl olmuştur.

Tasarı ile;

• Bankalar, özel finans kurumları, diğer kurumlar ile Sigorta Fonu (TMSF) ve Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketinin alacaklarının, Türkiye Bankalar Birliği tarafından hazırlanacak Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Anlaşmaları kapsamında 3 yıllık süre içinde finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine bağlanmak şartıyla yeniden yapılandırılabilmesi ve yeni itfa planlarına bağlanabilmesi,

• TMSF'nun, yeniden yapılandırılan veya yeni itfa planlarına bağlanan krediler ve diğer alacaklardan 6183 sayılı Kanuna tabi olanları taksitlendirmeye ve tecil etmeye yetkili kılınması,

• Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Anlaşması hükümleri çerçevesinde düzenlenecek finansal yeniden yapılandırma sözleşmeleri ile bu sözleşmeler kapsamında yapılacak işlemlerin bazı vergilerden istisna edilmesi,

• T.C Ziraat Bankası A.Ş., T.Halk Bankası A.Ş., Tasfiye Halinde Emlak Bankası A.Ş.:(Kamu Bankaları) nin yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile tasfiye kurulu üyelerinin 21.2.2001 tarihinden önce açılmış kredileri yeniden yapılandırmaya yetkili kılınması,

• Sözkonusu kamu bankalarının, yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile Tasfiye Kurulu üyelerinin;

-Kanunlarda belirtilen konularla ilgili olarak alacakları kararlar ve yapacakları işlemler ile ilgili tüm hukuki ve cezai sorumlulukları münhasıran kasıtlı ve/veya ağır kusurlu fiiliyle sınırlı tutularak, sözkonusu kişilerin görev yaptıkları ilgili bankalara karşı sorumluluklarının özel hukuk hükümlerine tabi kılınması, bu kişilerin görevlerini ifası nedeniyle üçüncü kişilerce açılacak sorumluluk davalarının görev yaptıkları bankalar aleyhine açılabilceğinin hükme bağlanması,

-Aleyhine sorumluluk davası açılabilmesi ve/veya rücu edilebilmesi, ilgililerin kasıtlı fiileri nedeniyle aleyhine açılmış bir ceza davasında, verilecek mahkûmiyet hükmünün kesinleşmiş olması yanında, bu karar doğrultusunda ilgili bankaların genel kurullarının karar almış olması şartına bağlanması,

• Hisseleri kısmen yada tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (TMSF) ait olan Bankaların, Fon tarafından atanmış yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile TMSF'nun yönetim kurulu üyelerinin de Kamu Bankalarının yönetim ve denetim kurulu üyelerinin belirlenmiş olan hukuki sorumluluk hükümlerine tabi kılınması,

• Bankalar, özel finans kurumları ve diğer mali kurumların aktiflerine seyyaliyet kazandırmak ve sermaye yapılarını güçlendirmek amacıyla varlık yönetim şirketlerinin kurulabilmesine ve teşvik edilmesine yönelik esas ve usullerin belirlenmesi,

Gibi düzenlemelerin yapılmasının öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca;

• 4389 Sayılı Bankalar Kanununda;

-Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun üyeleri ile Kurum personelinin uyacağı mesleki ilkeleri tespit etme yetkisinin Bakanlar Kurulu yerine, BDDK'na verilmesi, Kurul üyelerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra iki yıl süreyle 4389 Sayılı Kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev alamamaları kuralına, fona intikal eden bankalarda görev alabilmeleri hususunda istisna getirilmesi,

-Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun faaliyetleri hakkında yılda iki kez TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunun bilgilendirilmesi,

-TMSF'na intikal eden bankalara, tasfiyeleri TMSF eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerine ve TMSF'na açacakları dava ve icra takiplerinde tanınan vergi, resim ve harç istisnalarının kapsamının genişletilmesi,

-TMSF'na; hisseleri Fona intikal etmiş bankaların bu hisselerinin üçüncü kişilere satışının gerçekleştirilememesi veya satışının imkan dahilinde olmadığı belirlenmesi halinde, 4389 Sayılı Kanunla Fona verilen yetkileri kullanabilmelerine açıklık getirilmesi ve Fona, sözkonusu bankaların varlık ve yükümlülükleri ile ilgili her türlü tasarrufta bulunabilme imkânının sağlanması,

-TMSF'nuna intikal etmiş bankaların birleşme, devir ve tasfiyelerine gidilmesi hallerinde, bu işlemlerin tamamlanmasını takip eden iki yıl içinde, sorumluluğu tespit edilen eski ortak, yönetici ve denetçiler hakkında, ilgili banka genel kurullarınca ibra edilmiş olsalar dahi, TMSF tarafından tazminat talebiyle dava açılabilmesi hususuna açıklık getirilmesi,

-TMSF'nun 4389 Sayılı Kanununun 15 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasındaki yetkisinin kapsamının, devraldığı ve dava veya iflas takibine konu etmekle görevli ve yetkili olduğu alacaklar dahil edilmek suretiyle genişletilmesi, TMSF'na sözkonusu alacakların tahsil kabiliyetinin artırılması amacıyla ilgili taraflarla anlaşma yapma yetkisinin verilmesi,

-TMSF'na, Kurum başkan yardımcısı statüsünde ve Kurum başkan yardımcılarında aranan şartları taşıyan üç Fon başkan yardımcısı atanabilmesine imkân sağlanması,

-TMSF'nuna intikal eden bankaların alacaklarının Fon tarafından devralınması halinde, Fona tanınan takip, tahsil ve hukuki işlemlerde sağlanan ayrıcalıkların, sözkonusu bankaların borçlarının ve taahhütlerinin de yüklenilmesi durumlarını kapsayacak şekilde genişletilmesi, Fonun devraldığı alacaklarla ilgili olarak müdahil olacağı ceza davaları arasında takibi şikâyete bağlı suçlardan doğan davaların da dahil edilmesi,

-TMSF'na intikal eden bankaların iştiraklerine atanan ve bu bankaları temsilen görev yapan yönetim ve denetim kurulu üyelerinin de, Fon veya BDDK tarafından atanan yönetim ve denetim kurulu üyelerinin aleyhine görevlerinin ifası nedeniyle açılacak davaların Fon aleyhine açılmış sayılması hükmünden yararlanabilmeleri ve bu kişilerin atanmalarından önceki döneme ait olarak tahakkuk eden kamu borçlarından sorumlu tutulamayacakları konularına açıklık getirilmesi,

• 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunda;

-Kamu bankalarının yeniden yapılandırılma ve özelleştirmeye hazırlanması sürecinde; sözkonusu kamu bankalarınca belirlenen personelin başka kurum ve kuruluşlara naklinin kısa sürede sonuçlandırılmasına yönelik olarak uygulamadan kaynaklanan sorunların giderilmesi, hizmetin gerektirdiği ideal kadroya ulaşılması amacı da dikkate alınarak emekli olmak isteyen personele son kez olmak üzere emekli ikramiyelerinin %20'si oranında ek mali imkân yaratılması, bu bankalarda; uygun görülen banka personelinin sözleşmeli statüye geçişinin sağlanması ile 31.12.2002 tarihinden sonra sadece özel hukuk hükümlerine tabi personel istihdam edilmesi amacıyla yönelik esas ve usullerin tespit edilmesi,

-Söz konusu bankalarda sözleşmeli statüde istihdam edilen ve özel hukuk hükümlerine tabi personelin, Emekli Sandığı ile de irtibatlarının devam edeceği dikkate alınarak, bankaların disiplin yönetmelikleri saklı kalmak koşuluyla, 1475 Sayılı İş Kanununun 17 nci maddesi dışında kalan sebeplerle sözleşmelerinin feshedilmesi halinde, mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla 4603 Sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca işlem tesis edilmek üzere, Devlet Personel Başkanlığına bildirilmesi,

-Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim şirketinin, her türlü inşaat faaliyetlerinden doğan taahhütlerinin tasfiye halindeki sözkonusu bankada kalmasının tasfiye hukuku gereklerine uymaması dikkate alınarak, inşaat faaliyetlerinden doğan taahhütlerin hariç tutulması, Emlak Bankasından, Ziraat Bankasına devredilen gayrinakdi kredilerin nakde dönüşmesi halinde, sermaye yerine borç karşılığı ödeme yapabilme imkânı sağlanması,

-Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin de, Fona intikal eden bankalara uygulanan özel tasfiye hükümlerine tabi kılınması,

• Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunda, bir kamu kurumundan atanmak suretiyle görev yapmakta olanlardan, konularıyla ilgili en az dört yıllık yüksek öğrenim veren fakülte ve yüksekokulları bitirerek mesleğe özel yarışma sınavıyla giren ve geldikleri kurumlarda en az üç yıl süreyle meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlilik sınavı sonunda uzmanlık kadrolarına atananların, bankacılık uzmanı olarak atanabilmeleri imkânının getirilmesi,

Doğrultusunda düzenlemeler yapılmıştır.

Tasarının genel üzerinde yapılan müzakerelerde;

-Tasarı ile öngörülen düzenlemelerin 2001 yılında özellikle finans kesiminde yaşanan ekonomik krizin, reel sektör üzerindeki olumsuz etkilerinin giderilmesine yönelik tedbirleri kapsamasının olumlu bir yaklaşım olarak değerlendirildiği,

-2001 yılındaki ekonomik krizin büyük ölçüde bankacılık sektörünü etkilediği, mali yönden darboğaza giren bir çok bankanın TMSF kapsamına alındığı, bu nedenle bankacılık sektörünün nakit akımının hızlandırılması amacıyla aktiflerine seyyaliyet kazandırılmasına yönelik düzenlemelerin olumlu karşılandığı,

-Ekonomik kriz ortamında, döviz kurundaki hızlı değişme neticesinde firmaların aktifleri ile pasifleri arasında bir açık pozisyonun ortaya çıktığı, bu durumun, firmaların yanında, nakit akım sıkıntısından dolayı bankacılık sisteminin de olumsuz olarak etkilenmesine yol açtığı, bu nedenle bankaların nakit sıkıntısının ivedilikle giderilmesi amacıyla kamusal bir kaynağın oluşturulması gerektiği,

-Tasarıda, Finansal Yeniden Yapılandırma Anlaşmalarının içeriği hakkında ana prensiplerin yer almadığı,

-Varlık yönetim şirketlerinin denetim ve işleyişine ilişkin standartların belirlenmesi gerektiği, ayrıca bu şirketlerde kamunun egemen olmasına yol açabilecek ifadelerin metinden çıkarılmasında fayda mülhaza edildiği,

-Tasarıda, 4389 ve 4306 Sayılı Kanunlarda yapılan düzenlemelere gerek olmadığı, zira mevzuatımızda sözkonusu düzenlemelerde yer alan hükümlerin mevcut olduğu,

-Özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren özel sektör bankalarının yönetim ve denetim kurulu üyelerinin yetki ve sorumlulukları dikkate alındığında, kamu bankaları yönetim ve denetim kurulu üyelerinin yetki ve sorumlulukları hususlarında tasarıda öngörülen istisnai hükümlerin serbest rekabet ilkeleri ile bağdaşmayacağı,

-Kamu bankaları ile fon bünyesindeki bankaların yönetim ve denetim kurulu üyeleri hakkında, görevlerinin ifasından dolayı kesinleşmiş bir yargı kararı olsa dahi, bu kararın işlerlik kazanabilmesi için ilgili banka yönetim kurullarının da yargı kararı yönünde karar almış olması şartının getirilmesinin hukukun temel ilkeleri ile bağdaşmadığı,

-Sözkonusu tasarı ile 2001 yılında yaşanan ekonomik krizin üretici kesim üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin tartışılarak, değerlendirilmesine imkân sağlandığı,

-Bu düzenlemelerin kamuya getireceği finansal yükümlülüklerin esas ve usullerinin ayrıntılı bir şekilde Tasarıda yer alması gerektiği, bu mali yükümlülüğün ekonomi üzerinde yaratacağı et-

kilerin dikkatlice değerlendirilerek gerekli teknik düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla konunun bir alt komisyonunda değerlendirilmesinin yararlı olacağı,

-Mali sektörde kredileri yeniden yapılandırmanın üretici firmalar açısından ek bir mali kaynak anlamına geldiği, bankacılık sektörü açısından ise mali bir külfet olacağı, bu nedenle finans kesimine yönelik kamusal desteklere de tasarıda yer verilmesi gerektiği,

-Kamu bankalarının yönetim ve denetim kurulu üyelerine çok geniş yetkiler verilirken hukuki sorumluluk boyutuna gereken önemin verilmediği,

-Kamu görevlilerinin hukuki sorumluluklarına ilişkin esas ve usullerin kanunlar ve Anayasa çerçevesinde belirlendiği, bu nedenle kamu görevlilerinin bir kısmının farklı bir hukuki sorumluluğa tabi kılınmasının genel anlamda Anayasanın eşitlik ilkesi ile kamu görevlilerinin statüsü ve sorumluluklarını düzenleyen hükümlerine aykırı olacağı,

-Tasarı ile reel sektöre yönelik olarak öngörülen tedbirlerin alınmasında geç kalındığı bu nedenle istenilen ölçüde sonuç doğurmasının beklenmemesi gerektiği,

Şeklindeki görüş ve değerlendirmeleri müteakip Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda ise;

-Ülke ekonomisinin yeniden yapılandırılması sürecinde, yeniden yapılandırmanın süratle tamamlanarak özelleştirme sürecine girilebilmesi, kamu bankalarının aktiflerine seyyaliyet kazandırılması ve genel anlamda operasyonel alanda sözkonusu bankaların yeniden yapılandırılmasının kolaylaştırılması amacıyla, kamu bankaları ile TMSF'nundaki bankaların yönetim, denetim ve tasfiye kurulu üyelerine; alacakları kararlar ve yapacakları işlemlerle ilgili tüm hukuki ve cezai sorumluluklarının münhasıran kasıtlı ve/veya ağır kusurlu fiilleri ile sınırlı tutulmasına yönelik düzenlemelerin, yaşanan ekonomik kriz ortamında reel ekonomik şartların bir dinamiği olarak değerlendirilmesi gerektiği,

-Piyasa ekonomisinin genel olarak en önemli unsurunu finans sektörünün teşkil ettiği, bu sektörün önemli bir kesimini teşkil eden bankacılık sisteminin sağlıklı işleyen bir modele sahip olması gerektiği,

-2001 yılında yaşanan kriz neticesinde başta kamu bankaları olmak üzere bankacılık sektörünün zaafiyete uğradığı, Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı kapsamında ulusal bankacılık sisteminin sağlıklı bir yapıya kavuşturulmasına yönelik yapısal reformların uygulanmasına başlandı,

-Serbest piyasa ekonomisinin esasları doğrultusunda, bankacılık sektörünün mali yapısının güçlendirilmesi amacıyla öngörülen yapısal reformların esasında tasarruf sahiplerinin tasarruflarının korunmasına yönelik olduğu,

-Ekonominin olağanüstü döneminde, kamu bankaları yöneticilerinin, özellikle KOBİ'lere yönelik olarak açılmış kredilerin yeniden yapılandırılması ve bu sektöre yönelik ek kredi açabilmeleri için, daha etkin kararlar alıp uygulamalarına yönelik düzenlemelerin yapılması gereğinin ortaya çıktığı,

-Bankacılık kuralları çerçevesinde, ekonomik krizin reel sektör üzerindeki olumsuz etkilerinin ivedilikle çözülmesi amacıyla sözkonusu düzenlemelerin öngörüldüğü, düzenlemelerin krizin ortaya çıktığı ilk aylarda alınmasının reel sektörün bir an önce üretim ve istihdama yönelmesine

önemli oranda katkı sağlayabileceği, ancak o günkü ekonomik konjonktürde reel sektöre yönelik sözkonusu tedbirlerin alınmasına imkan sağlayacak kaynağın mevcut olmadığı,

-Önümüzdeki yıllarda 2001 yılında yaşanan kriz benzeri ekonomik olumsuzlukların yaşanmaması amacıyla finans sektöründe ve üretimde istikrarın sağlanması açısından sözkonusu önlemlerin büyük önem arz ettiği,

-İstanbul yaklaşımı olarak adlandırılan, reel sektöre yönelik, açılmış kredilerin yeniden yapılandırılması programının, bankaların gönüllü katılımı esasına dayandığı, bu programın işleyişinin kolaylaştırılması amacıyla bir takım hukuki ve idari tedbirlerle ulusal sermayenin güçlendirilmesi için bazı koruma ve kamu kaynak aktarımına yönelik önlemlerin öngörüldüğü,

-Reel sektöre yönelik olarak öngörülen düzenlemelerin Komisyonumuzda ayrıntılı bir şekilde değerlendirilerek belirlenmesinin daha etkili sonuç alınmasına katkı sağlayacağı,

İfade edilmiştir.

Geneli üzerinde yapılan müzakereleri müteakip, tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının;

• 1 inci maddesi; Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşmasında yer alan "program" ibaresinin, kanun tekniği açısından, kamu hukuk mevzuatında kullanılan "program" kapsamında değerlendirilerek, sözkonusu düzenlemenin eki olarak Resmi Gazete'de yayınlanması gerektiği şeklinde bir sonucu doğurmaması için, sözkonusu ibarenin 1 inci madde ile birlikte, 2 nci ve 3 üncü maddelerin metinlerinden de çıkarılması suretiyle,

• 2 nci maddesi; madde başlığının 1 inci maddede yapılan değişiklik doğrultusunda yeniden düzenlenmesi ve birinci fıkrasına, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının onaylanma ve kabulüne ilişkin genel şartların Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle tesbit edilmesine yönelik bir ifadenin eklenmesi, ikinci fıkrasına alacaklılar ile borçlular arasında ayrı ayrı imzalanacak finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerinin asgari unsurlarının birinci fıkradaki yönetmelik doğrultusunda saptanmasını sağlayan bir ifadenin eklenmesi suretiyle,

• 3 üncü maddesi; 5 inci fıkrasında yer alan "programın" ibaresi yerine "işlemlerin" ibaresinin konulması suretiyle,

• 4 üncü maddesinin; Kamu bankalarının yönetim, denetim ve tasfiye kurulu üyelerinin görevlerinin ifası sırasında alacakları kararlar ve yapacakları işlemler ile ilgili tüm hukuki ve cezai sorumluluklarını münhasıran kasıtlı ve/veya ağır kusurlu fiilleri ile sınırlı tutulmasının doğru bir yaklaşım olmayacağı şeklinde ortaya çıkan genel kamu doğrultusunda metinden çıkarılması, bu maddeye atıfta bulunan 3 üncü maddenin son fıkrasının da bu nedenle madde metninden çıkarılması ve müteakip maddelerin numaralarının teselsül ettirilmesi suretiyle,

• 5 inci maddesi; 1 inci fıkrasının sonunda yer alan ve TMSF'nun varlık yönetim şirketlerine hissedar olabilmesine imkan veren cümlenin, ekonomide kamunun ağırlığının artmasına yol açabileceği ve kamunun varlık yönetim şirketi kurmasına gerek olması durumunda bunun ayrı bir düzenleme ile yapılmasının daha doğru bir yaklaşım olacağı şeklindeki genel kamu neticesinde metinden çıkarılması, madde ile getirilen düzenlemeler istisna ve teşvikleri kapsadığından, madde hükümlerinin istisna ve teşvikleri düzenleyen 3 üncü maddenin sonuna eklenmesi ve müteakip maddelerin numaralarının teselsül ettirilmesi suretiyle,

• Şirketlerin yeniden yapılanmaları kapsamında şirket bölünmelerinin kolaylaştırılması amacıyla, 20.6.2001 tarihli ve 4684 Sayılı Kanunla öngörülen uygulamaların da kolaylaştırılması açısından, Türk Ticaret Kanununun hisse senetlerinin şirketin tescilinden itibaren iki yıl geçmeden başkalarına devrini hükümsüz kılan 404 üncü maddesinin, 5422 Sayılı Kanunun 38 inci maddesine göre yapılacak bölünmelerde uygulanmayacağını hükme bağlayan bir düzenlemenin, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanuna geçici bir madde olarak eklenmesini öngören bir metnin Tasarıya 4 üncü madde olarak eklenmesi ve müteakip maddelerin numaralarının teselsül ettirilmesi suretiyle,

• 6 ncı maddesi; 1 numaralı fıkrasının;

-(b) bendi; TMSF'na bankacılık sisteminin krize girmeden sağlıklı işleyebilmesi amacıyla, gerektiğinde standart sermaye yeterlilik rasyosu %8'in altında, ancak bankanın Fon bünyesine alınmasına yol açacak %0'ın üstündeki bankaların sermayelerinin yeterli düzeye çekilebilmesi amacıyla, banka ortaklarına hisselerinin gerçek değeri üzerinden bir ödeme yapılarak, Fonun bankaya hissedar olabilmesine imkân veren hükmün, 4389 Sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (a) bendine, (ab) alt bendinden sonra gelmek üzere (ac) alt bendi olarak eklenmesini öngören bir düzenlemenin metne eklenmesi, bu düzenleme nedeniyle bent çerçevesinin yeniden düzenlenmesi, 4389 Sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (c) bendine ilişkin düzenlemeye, 4389 Sayılı Kanunda TMSF'na tanınan diğer muafiyetler de dikkate alınarak, 2548 Sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşaatı Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükmünden de istisna tutulmasına yönelik bir ifadenin eklenmesi,

-(d) bendi; 4389 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin(7) numaralı fıkrası ile ilgili düzenlemeye; TMSF'nu tarafından Fona intikal eden bankaların yönetim ve denetim kurulu eski üyeleri hakkında davaların doğrudan açılmasından kaynaklanacak sakıncaları gidermek amacıyla, mahkemenin öncelikle varsa ibranın iptaline karar vererek tazmin talebinin esasına girmesini sağlamaya yönelik ifadelerin eklenmesi,

-(e) bendi; 4389 Sayılı Kanunun 15 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasına ilişkin düzenlemeye; TMSF'na, hem 4389 Sayılı Kanun hem de 6183 Sayılı Kanun kapsamında, Fonun alacaklarının tahsilini kolaylaştırmak amacıyla, Fonun alacaklarının tahsili anlaşmalarının kapsamının genişletilmesine yönelik olarak Fon'a, Kurulca belirlenecek esas ve usuller dahilinde diğer yetkililerle birlikte dava açıp açmama konusunda da yetki verilmesini öngören bir ibarenin eklenmesi,

-(h) bendinden sonra gelmek üzere; 4389 Sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi ile bankalara tanınan geçiş sürelerinin, kredi limitleri bakımından muhafaza edilerek, banka bilançolarında şeffaflığın sağlanmasını teminen sorunlu kredilere ayrılacak karşılıklara ilişkin geçiş süreci kısaltılarak, 4389 Sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten geçerli olmak üzere, üç yıl olarak belirlenmesi doğrultusunda, anılan Kanunun geçici 2 nci maddesinin (f) bendinin değiştirilmesini öngören düzenlemenin metne (i) bendi olarak eklenmesi, bu bentten sonra gelmek üzere; Komisyonumuzda, Finansal Yeniden Yapılandırma Sisteminde öngörülen düzenlemelerin, reel sektör açısından sonuç doğurabilmesi için sisteme taraf olacak bankaların karşılaşacakları maddi külfetin bir kısmının, kamu tarafından karşılanması yönünde ortaya çıkan genel kanı doğrultusunda, bankalara, TMSF'nu tarafından kaynak aktarılmasına yönelik hususların esas ve usullerini belirleyen hükümlerin 4389 Sayılı Kanuna geçici 4 üncü madde olarak eklenmesini öngören düzenlemenin metne (j) bendi olarak ilave edilmesi,

Ve 4389 sayılı Kanunda değişiklik ve düzenleme öngören sözkonusu 1 inci fıkranın, Kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller doğrutusunda "18.6.1999 Tarihli ve 4389 Sayılı Bankalar Kanununda Yapılan Düzenlemeler" matlabı altında 5 inci madde olarak yeniden düzenlenmesi ve bu değişiklikler doğrutusunda sözkonusu fıkrada yer alan bentlerin fıkralar halinde harflendirilmesi suretiyle,

• 6 ncı maddesinin;

-2 nci fıkrası; 4603 Sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (3) numaralı fıkrası ile ilgili düzenlemede, Devlet Personel Başkanlığına, kendisine bildirilen personel listelerini tespit edeceği kamu kurum ve kuruluşlarına dağıtması için öngörülen 30 günlük sürenin, işlemin sağlıklı bir şekilde yürütülmesinde engel teşkil edebileceği düşünülerek "45" gün olarak değiştirilmesi ve sözkonusu kurum ve kuruluşlara dağıtılan personelin atamaları yapıldıktan sonra ilgili kurumlarca Devlet Personel Başkanlığı ve ilgili bankalarla birlikte Maliye Bakanlığına da bildirilmesinin sağlanması doğrutusunda değişikliklerin yapılması, suretiyle,

-3 üncü fıkrası; 4603 Sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen "(her türlü inşaat faaliyetlerinden doğan taahhütler hariç olmak üzere)" ibaresinin, Emlak Bankasının inşaat taahhütleri konusunda uygulamada bir belirsizlik ortamının doğmaması için, 4603 Sayılı Kanundaki mevcut hükümler doğrutusunda Ziraat Bankasınca yerine getirilmesine devam olunması amacıyla metinden çıkarılması suretiyle,

-4 üncü fıkrası aynen,

-5 inci fıkrası; 4603 Sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesinin yürürlükten kaldırılmasını öngören düzenlemenin; anılan maddeyi yeniden düzenleyen Tasarının 4 üncü maddesinin metinden çıkarılmasından dolayı, 4603 Sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesinin yürürlüğüne devam olunması gerektiğinden metinden çıkarılması, suretiyle,

Ve 6 ncı maddesinin 2, 3,4 ve 5 inci fıkraları ile 4603 Sayılı Kanunda yapılan düzenlemelerin, kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller doğrutusunda "15.11.2000 Tarihli ve 4603 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunda Yapılan Düzenlemeler" matlabı altında 6 ncı madde olarak metne eklenmesi ve müteakip maddelerin numaralarının teselsül ettirilmesi suretiyle,

• 6 ncı maddeden sonra gelmek üzere; özel kanunlarla kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurulmuş olan kurul ve üst kurulların, 6245 Sayılı Harcırah Kanunu, 1050 Sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ile 832 Sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescile ilişkin hükümlerine tabi olmaksızın, yıllık hesaplarının Sayıştay'ca denetlenmesi ve bu kurulların faaliyetleri hakkındaki yıllık raporların her yılın Mayıs ayı sonuna kadar Bakanlar Kuruluna sunulması, ayrıca faaliyetlerine ilişkin olarak yılda bir defa Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunu bilgilendirmelerini öngören bir düzenlemenin yeni 7 nci madde olarak metne eklenmesi, bu yeni düzenleme ile paralel hükümler içeren 6 ncı maddenin 1 inci fıkrasının (a) bendinde yer alan 4389 Sayılı Kanunun 3 üncü maddesine (12) numaralı fıkra eklenmesini öngören düzenlemenin metinden çıkarılması ve müteakip madde numaralarının teselsül ettirilmesi suretiyle,

• Geçici 1 nci maddesi; mesleğe özel bir yarışma sınavıyla girenlerden ortak kararla atanmış olanların BDDK'da bankacılık uzmanı olarak atanmalarının eşitlik ilkesine aykırı olacağına ilişkin değerlendirilmeler sonucu metinden çıkarılması,

• Yürürlüğe ilişkin 7 nci maddesi; metinde yapılan değişiklikler nedeniyle yeniden düzenlenmesi ve madde numarasının 8 olarak değiştirilmesi suretiyle,

• Yürütmeye ilişkin 8 inci maddesi, 9 uncu madde olarak aynen,

Kabul edilmiştir.

Ayrıca, metnin tamamı, anlama açıklık ve akıcılık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulmuş ve metinde yapılan değişiklikler sonucu bazı maddelerin çerçeveleri yeniden düzenlenmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Metin Şahin</i>	<i>Hayrettin Özdemir</i>	<i>Ahmet Kabil</i>
Antalya	Ankara	Rize
Kâtip	Üye	Üye
<i>Cafer Tufan Yazıcıoğlu</i>	<i>Gaffar Yakın</i>	<i>Sait Açba</i>
Bartın	Afyon	Afyon
		(Muhalefet şerhim eklidir.)
Üye	Üye	Üye
<i>M. Zeki Sezer</i>	<i>Cengiz Aydoğan</i>	<i>M. Güven Karahan</i>
Ankara	Antalya	Balıkesir
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Arabacı</i>	<i>Hayati Korkmaz</i>	<i>Oğuz Tezmen</i>
Bilecik	Bursa	Bursa
		(Muhalefet şerhim eklidir.)
Üye	Üye	Üye
<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Hakkı Duran</i>	<i>Aslan Polat</i>
Bursa	Çankırı	Erzurum
(Muhalefet şerhim eklidir.)		(Muhalefet şerhim ektedir.)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Sadri Yıldırım</i>	<i>S. Metin Kalkan</i>	<i>Aydın Ayaydın</i>
Eskişehir	Hatay	İstanbul
(Muhalefet şerhim eklidir.)	(Muhalefet şerhim eklidir.)	
Üye	Üye	Üye
<i>Masum Türker</i>	<i>Nesrin Nas</i>	<i>Celal Adan</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
		(Muhalefet şerhim eklidir.)
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Çalış</i>	<i>Arslan Aydar</i>	<i>Mehmet Serdaroğlu</i>
Karaman	Kars	Kastamonu
Üye	Üye	Üye
<i>Necdet Tekin</i>	<i>Metin Ergun</i>	<i>Ş. Ramis Savaş</i>
Kırklareli	Muğla	Sakarya
Üye	Üye	Üye
<i>Cevat Aryan</i>	<i>Kemal Kabataş</i>	<i>Yaşar Topçu</i>
Sakarya	Samsun	Sinop
(Muhalefet şerhim eklidir.)	(Muhalefet şerhimiz eklidir.)	(Bu haline muhalifim)
Üye	Üye	Üye
<i>Lütfi Ceylan</i>	<i>Bekir Gündoğan</i>	
Tokat	Tunceli	

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısına Aşağıda Sıraladığımız Nedenlerden Dolayı Muhalif Olduğumuzu Bilgilerinize Arz Ederiz

1. Getirilen düzenlemenin bankacılık sektöründeki sorunların çözülmesi için BDDK, Hazine Müsteşarlığı, Kamu Bankaları Ortak Yönetim Kurulu ve Maliye Bakanlığı arasında ciddi, sistematik ve uyum içinde hazırlanmadığı, mevcut sistem içerisindeki yapıyı daha da karmaşık hale getireceği komisyondaki tartışmalarda su yüzüne çıkmış bulunmaktadır.

2. Denetimsizlikten dolayı bankacılık sektöründeki krizler beraberinde üretim sektöründe de çok önemli ve ağır hasarlara sebep olmuştur. Bankacılık sektörü ile üretim sektörü arasındaki kredilerden doğan borçların ödenemez hale gelmiş olması da dolaylı olarak bankacılık sektörünü olumsuz etkilemiştir. Ekonomik aktivitede çok önemli çöküntüye neden olan krizlerin yarattığı hasarı Hükümet gidermekte geç kalarak krizin derinleşmesine de sebep olmuştur. Gerek krediler sorununun çözümlenmesi ve gerekse üretimin önündeki engellerin kaldırılması gerektiğini ve özellikle üretim sektörünün önündeki engellerin kaldırılarak ekonomi çarkının döner hale getirilmesi gerektiğini öteden beri ısrarla vurgulamaktayız. Bu yasa tasansının amaç maddesindeki hususlara katıldığımızı belirtiriz. Ancak bu programın işlerliği açısından kredileri veren sektörle, kredileri kullanan sektör arasındaki uzlaşmayı temin edecek olan fon ihtiyacının nasıl ve hangi kriterlere göre karşılanacağı açıklık kazanmamıştır.

3. Tasarı içerisinde KOBİ'lerin, Tarım Sektörünün, Esnaf ve Sanatkarların finans sektörüne olan borçlarının da kapsam içinde olduğunu ve öncelikle sorunlarının çözülmesini belirtmek gerekir. Aksi taktirde bu tasarı belli sayıda büyük borçların problemlerini halletmek gibi bir işlevle karşı karşıya kalabilir.

4. TMSF'ye alınan 19 bankanın hazineye yükü 20 milyar \$ seviyelerindedir. Bu tasarıda fona alınan bankaların hazineye getirmiş olduğu yükleri azaltacak düzenlemeler içermemektedir.

5. Bu tasarıda önemli ölçüde özkaynak kayıplarına uğrayan özel sektör bankalarına ciddi bir fon desteği bulunabilmesi amacıyla TMSF'nin de varlık yönetim şirketi kuruluşuna iştirak ettirilme gayretlerinin olduğu gözlenmektedir. Bu taktirde mevduat sahiplerinin mevduatlarının garantisi yani, vatandaşa ait olan paranın bir bölümü Varlık Yönetim Şirketine yatırılmak sureti ile yeni bir istismar kapısı aralanabilecektir.

6. Özel sektör bankalarına TMSF'nin ortak olması ve Hazinece özel tertip Devlet tahvili verilmesi sureti ile uluslararası standartlara uygun bir mali yapı oluşturulmak istenmektedir. Aktarılabilecek kaynak tutarının yaklaşık 10 katrilyon TL seviyesinde olabileceği ifade edilmektedir. Bu boyuttaki kamu kaynağının; yokedilebileceği imkân dahilindedir, bunu önleyecek düzenlemeler tasarıda yer almamıştır.

7. Bu yasa tasarısı içerisinde şeffaflığı temin edecek düzenlemelere yer verilmemiştir.

8. Kamu bankaları personelinden önemli bir bölümünün 45 gün içinde Devlet Personel Başkanlığına aktarılması ve personelin iş güvencesinden yoksun sözleşmeli personel statüsüne geçişe zorlanması bir taraftan huzursuzluğa sebep olurken, diğer taraftan insan haklarına aykırı bir görüntü sergilemektedir. İhtiyaç fazlası olan bu personel, uygun kamu kuruluşlarına bir program dahilinde ve gönüllülük esasına göre yerleştirilmelidir.

Sait Açıba

Afyon

Mehmet Altan Karapaşaoğlu

Bursa

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısına Aşağıda Özetlediğimiz Hususlar Nedeniyle Muhafızız.

1. Hükümet, yanlış program ve uygulamaların yarattığı ekonomik krizlerin bankacılık sektöründe yol açtığı derin hasarı düzeltmek amacıyla, bankalar yasasını üç kez, kamu bankaları yasasını da iki kez değiştirmiştir. Yeni tasarı ile bankalar yasası dördüncü, kamu bankaları yasa tasarısı da üçüncü kez değiştirilmek istenmektedir. Getirilen düzenlemeler sistematik bir yapı içermemekte, palyatif, günlük uygulamalarda karşılaşılan sorunları çözmeyi amaçlamaktadır. Bankacılık sektöründeki sorunların çözümünde taraf olan BDDK, Hazine Müsteşarlığı, Kamu Bankaları Ortak Yönetim Kurulu ve Maliye Bakanlığı arasında tasarının hazırlanması konusunda koordinasyonsuzluk, birbiri ile çelişen düzenlemeler, iç tutarsızlık yaratılmaktadır. Mevcut sistemdeki yapıyı daha da bozmakta olan bu palyatif düzenlemeler, yaşanan sorunları daha da karmaşık hale getirmektedir.

2. Üst üste yaşanmakta olan ekonomik krizler bankacılık sektörü ile birlikte üretim sektöründe de çok ağır hasarlar yaratmış, üretim sektörünün bankacılık kesimine olan kredi borçları ödenemez hale gelmiş, bu durum üretimde ve ekonomik aktivitede çok büyük düşüslere neden olmuştur. Hükümet, krizlerin yarattığı hasarı görmekte, değerlendirmekte geç kalmıştır. Üretim sektörünün bankacılık sektörü ile yaşamakta olduğu sorunlu krediler sorununun daha fazla büyümeden çözülmesi ve üretimin önündeki engellerin kaldırılması gereğine bizde inanıyoruz. Tasarı bu konuda sadece amacı doğru ortaya koymakta, mali sektöre olan borçların yeniden yapılandırılması konusunda düzenleme yapma hedefini ve bu çerçevede uygulanacak programı ortaya koymaktadır.

Ancak programın işlerliği için gerekli fon ihtiyacının nasıl karşılanacağı konusu ve bankalar kanununda yer alan kısıtlamalar karşısında programa nasıl işlerlik kazandırılacağı konusunda açık bir yapı ortaya koymamaktadır. Bu nedenle getirilen düzenlemeler mali sektöre olan borçların yeniden yapılandırılması ihtiyacına cevap vermemektedir.

3. Özellikle KOBİ'lerin sorunlu kredilerine çözüm getirmesi beklenen "Varlık Yönetim Şirketi" kurulmasına ilişkin düzenleme de tasarıdan çıkarılmıştır. Mevcut yapısı ile bu tasarı sayıları dört milyonu bulan ve krediler konusunda ciddi sorunlar yaşayan KOBİ'ler için hiçbir çözüm getirmemektedir. Bu açıdan eksiktir, iyi düzenlenmemiştir.

4. Yanlış politika, teşhis ve kararlarla TMSF'ne alınan 19 Bankanın Hazineye yükü 20 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. Tasarı Fona alınan bankaların Hazineye getirdiği yükleri kısıtlayacak hükümlere yer vermiyor. Yaygın devletleştirme uygulamasının yükü her geçen gün daha da artıyor. Keza, ekonomik kriz özel sektör bankalarında ciddi zararlara, açıklara, öz kaynak kayıplarına yol açmıştır. Özel sektör bankalarının faaliyetlerini güçlükle sürdürmekte olan bankaların ciddi fon desteğine ihtiyacı vardır. Bu desteğin çok büyük bir bölümü kamu kaynaklarından karşılanacaktır. Özel sektör bankalarına TMSF'nun ortak olması ve Hazinece özel tertip devlet tahvili verilmesi suretiyle uluslararası normlara uygun bir mali yapı yaratılmak istenmektedir. Kamu kaynağı olarak özel bankalara aktarılacak tutarın on milyar dolar seviyesinde olabileceği ifade edilmektedir. İhtiyaç duyulacak gerçek kaynağın bu tutarın da üstüne çıkması kuvvetle muhtemeldir. Bu büyüklükte kamu kaynağının ek zararla yok edilmesini, hiç edilmesini garanti edecek düzenlemeler tasarıda yer almıyor. Kamu kaynaklı sermaye enjeksiyonu için bankalar nezdinde yapılacak incelemeler ve bu konuda kamuoyuna yansiyacak bilgiler bankacılık sektöründe daha ciddi ve yeni krizler yaratılması riski taşımaktadır. Getirilen düzenleme bu açılarından eksiktir, iç tutarlılıktan yoksundur.

5. Kamu bankaları personelinden çok büyük bir kesimin 45 gün içinde Devlet Personel Başkanlığına aktarılması ve personelin iş güvencesi taşımayan sözleşmeli statüye geçişe zorlanması çalışanlar arasında çok ciddi huzursuzluğa neden olmaktadır. Kanunla yaratılan bu tehdit, zorlama ve yıldırma gayri insanidir, genel insan gücü yönetimi ve genel yönetim ilkelerine aykırıdır. İhtiyaç fazlası personelin, kamuda uygun kuruluşlara bir program dahilinde ve gönüllülük esasına göre aktarılması daha doğru, rasyonel ve insanî bir uygulama olacaktır. Devlete yakışanda budur. Tasarıda bu temel ilkeler yer almamaktadır.

Kemal Kabataş
Samsun
M. Sadri Yıldırım
Eskişehir

Oğuz Tezmen
Bursa
Celal Adan
İstanbul

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

1/938 Esas Sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısına Muhalefet Şerhimiz.

2000 yılı Kasım ve 2001 yılı Şubat aylarında meydana gelen iktisadî kriz neticesinde faiz ve döviz kuru dalgalanmaları neticesi işyerleri, borçlarını ve işletmeleri yönetemez hale gelmişlerdir. Devalüasyon ve faizlerin erittiği işletme sermayesi yetersizliği işyerlerinin kapanmasına ve milyonlarca insanın işsiz kalmasına sebep olmuştur. Bu krizden çıkış için üretim çarklarının döndürülmesi şart olduğundan iş hayatının sıkıntılarını yakından takip eden meslek odası TOBB ısrarla bir destek bekledi. Basında “Londra veya İstanbul yaklaşımı” denen bir çözüm modeli üzerinde çalışıldığı haberleri çıktı. Acil ihtiyaç, işletmelerin işletme sermayesi açığının kapatılmasıdır.

Getirilen tasarı ile bankalarla borçlu işletmelerin aralarında ödenemeyen borçların miktar, faiz ve ödeme planı üzerinde anlaşmalarına imkân veren “finansal yeniden yapılandırma çerçeve anlaşması” düzeni getiriliyor. Bu çerçevede yapılacak anlaşmalara vergi, resim ve harç istisnası getiriyor. “Varlık Yönetim Şirketi” olarak kurulacak şirketlere vergi, resim ve harç muafiyeti getiriyor. Ayrıca 4389 sayılı Bankalar Kanununda çeşitli değişiklikler yapıyor.

Komisyon müzakereleri sırasında önerge ile getirilen değişiklik mevcut ticarî bankalara sermaye desteği verilmesi hükmünü getirmektedir. Sermayesi yetersiz olan bankalara Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından ortak olarak veya kredi verilerek sermaye desteği verilecektir. Bu desteğin miktarı zikredilmese de 10 katrilyon mertebesinde olması ifade edilmektedir. Fona intikal eden bankaların maliyetinin 20 milyar dolar olduğu resmen ifade edilmektedir. Böylece kriz neticesi bankalara hazineден verilecek desteğin 40 katrilyon lira mertebesinde olduğu görülmektedir.

Görülüyorki tasarı iş hayatı ve işletmelerin sıkıntılarını giderecek ciddi bir uygulama getirmektedir. Krizin sebebi bankalar, cezasını çeken ise iş hayatı, esnaf, köylü, işçi, emekli ve memur olarak bütün Türkiye’dir. Alınması gereken ilk ve acil tedbir ise duran üretimin harekete geçirilmesidir. Ancak bugüne kadar bütün imkânları kullanıp bankaları besleyen hükümet iş hayatını ve milleti ölüme terk etmiştir.

Bu bakımdan tasarı umutla bekleyenleri hüsrana uğratmıştır. Hükümet krizin sebebidir ve neticelerini de yönetememektedir. Görüldüğü kadarı ile bir çözüm getirmesi de mümkün değildir.

28.12.2001

Metin Kalkan
Hatay

Aslan Polat
Erzurum

Cevat Ayhan
Sakarya

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**MALİ SEKTÖRE OLAN BORÇLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI VE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI**

Amaç

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı, Türkiye’de faaliyette bulunan bankalar, özel finans kurumları ve kendi özel mevzuatları uyarınca alınan izinler dahilinde faaliyette bulunan diğer malî kurumlar tarafından, bankalar ve diğer malî kurumlar ile kredi ilişkisi içinde bulunup, finansal darboğaz yaşayan borçluların; bir finansal yeniden yapılandırma programı çerçevesinde belirlenecek süre ve koşullarla, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış kredilerle ilgili olarak vadeleri uzatmak, krediyi yenilemek, ilave yeni kredi vermek, anapara ve/veya faiz indirmek, faizden vazgeçmek, kredileri kısmen veya tamamen iştirake çevirmek, kredileri aynı, nakdi ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir ve temlik etmek, kredileri borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynı değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye etmek, diğer bankalarla birlikte hareket ederek protokoller yapmak gibi alınacak tedbirlerle malî kesime olan geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve katma değer yaratmaya devam etmelerine imkân verilmesinin sağlanmasıdır.

Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşması

MADDE 2. - Bankalar ve özel finans kurumları ile diğer malî kurumlar, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin alacakları, Türkiye Bankalar Birliği tarafından hazırlanacak alacaklı kurumların yetkili temsilcilerince imzalanacak Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşmaları kapsamında ve bu Anlaşmaların Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından onaylandığı tarihten itibaren 3 yıllık bir süre içinde finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine bağlanmak şartıyla gerektiğinde ilave finansman da sağlanmak suretiyle yeniden yapılandırılabilir veya yeni itfa planlarına bağlanabilir.

Gerektiğinde ilave finansman da sağlanmak suretiyle yeniden yapılandırılacak veya yeni bir itfa planına bağlanacak alacakların kapsamı, borçluların nitelikleri, asgarî tutar ve şartları ve alacaklılar ile borçlular arasında ayrı ayrı imzalanacak finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerinin asgari unsurları Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşmaları ile belirlenir. Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşmalarını imzalamayanlar tarafından yapılacak sözleşme ve işlemler için bu Kanunun ilgili madde hükümleri uygulanmaz.

Alacaklı ve borçlu taraflar arasında imzalanacak finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine bankalar, özel finans kurumları ve diğer malî kurumlar dışında kalan alacaklılar da taraf sıfatıyla katılabilir.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi, hisseleri kısmen ya da tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ait bankalar, Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşmalarına ve bu Anlaşmalar kapsamında borçları gerektiğinde ilave finansman da sağlanmak suretiyle yeniden yapılandırılan veya yeni bir itfa planına bağlanan borçlularla yapılacak finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine taraf olmaya yetkilidir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketi, Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşmalarına ve bu Anlaşmalar kapsamında borçlularla yapılacak finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine ilave finansman sağlamamak kaydıyla taraf olabilirler.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşmalarına göre gerektiğinde ilave finansman da sağlanmak suretiyle yeniden yapılandırılan veya yeni bir itfa planına bağlanan krediler ve diğer alacaklardan, Bankalar Kanununun 15 inci mad-

desinin (3) numaralı fıkrasına göre 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine tâbi olanları, 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin tecil süresi ve teminat şartlarına bağlı olmaksızın, Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşmasına göre taksitlendirmeye ve tecil etmeye yetkilidir.

Vergi istisnaları ve teşvik belgeleri

MADDE 3. – Finansal Yeniden Yapılandırma Programı Çerçeve Anlaşması hükümleri kapsamında düzenlenecek finansal yeniden yapılandırma sözleşmeleri ve bu sözleşmeler kapsamında yapılacak işlemlerle ilgili olarak aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) Çerçeve anlaşması, düzenlenen sözleşmeler ve bu çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmelerde belirlenen esaslar uyarınca yapılacak işlemler ve düzenlenecek kâğıtlar 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre ödenecek damga vergisi ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre ödenecek harçlardan,

b) Çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler uyarınca alacaklı kuruluşlar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,

c) Çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler kapsamında alacaklı kuruluşların iktisap edecekleri motorlu taşıtlar 1318 sayılı Finansman Kanununa göre ödenecek taşıt alım vergisinden,

d) Çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler kapsamında kullanılan ve kullanılacak krediler kaynak kullanımı destekleme fonundan,

ve diğer benzeri vergi, resim, harç, fon yükümlülüklerinden (4306 sayılı Kanun uyarınca ödenmesi gereken Eğitime Katkı Payı hariç) istisna edilmiştir.

İstisna (Taşıt Alım Vergisi hariç), alacaklı kuruluşların çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler uyarınca edindikleri varlıkları elden çıkardıkları hallerde de uygulanır.

İstisna uygulaması, sözleşme hükümlerinin borçlu firmalar tarafından yerine getirilememesi veya getirilmemesi hallerinde alacağın hukukî yollardan tahsili aşamalarında ödenmesi gereken vergi, resim ve harçlar açısından da geçerlidir.

Sözleşme hükümleri uyarınca tahsilinden vazgeçilen alacak tutarları Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre alacaklı için değersiz alacak, borçlu için ise vazgeçilen alacak olarak dikkate alınır.

Sözleşme ile uygulamaya konulan programın gerçekleşmemesi halinde dahi, uygulanmış olan vergi, resim ve harç istisnaları geri alınmaz.

Finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine göre borçları yeniden yapılandırılan ve yeni bir itfa planına bağlanan borçlular tarafından alınmış olan teşvik belgelerinin süreleri ile ihracat taahhüt süreleri, sözleşmeler ile belirlenen süreler kadar uzatılmış sayılır.

Bu madde hükümleri, bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen kredilerle ilgili işlemler hakkında da uygulanır.

Diğer hükümler

MADDE 4. – Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi, Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi ve Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketinin Yönetim ve Denetim Kurulu üyeleri ile Tasfiye Kurulu üyeleri, bu Kanun ve 15.11.2000 tarihli ve 4603 sayılı Kanun kapsamında işlemler yapmaya, 21.2.2001 tarihinden önce açılmış kredileri yeniden yapılandırmaya yetkilidirler.

Bu bankaların, yönetim, denetim ve tasfiye kurulu üyelerinin görev yaptıkları bankalara karşı sorumlulukları özel hukuk hükümlerine tâbidir. Ancak, birinci fıkradaki işlemlerle sınırlı olarak bu

kimselerin cezaî sorumlulukları kasıtlı fiillerine, hukukî sorumlulukları ise ağır kusurlu olmalarına bağlıdır. Üçüncü kişiler tarafından, yönetim kurulu, denetim kurulu ve tasfiye kurulu üyelerinin görevlerinin ifası nedeniyle açılacak sorumluluk davaları, ancak bu kimselerin görev yaptıkları bankalar aleyhine açılabilir.

Bu bankaların yönetim kurulu, denetim kurulu, tasfiye kurulu üyelerinin aleyhine sorumluluk davası açılabilmesi ve/veya rücu edilebilmesi, ilgililerin kasıtlı fiilleri nedeniyle aleyhine açılmış bir ceza davasında verilecek mahkûmiyet hükmünün kesinleşmiş olması ve bunu takiben ayrıca aynı doğrultuda, genel kurul kararı alınmış olması şartına bağlıdır. Bu kimselerin, sorumluluk veya rücu davası açılmasına ilişkin genel kurul kararı aleyhine, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 381 inci maddesi uyarınca iptal davası açmak hakları mevcuttur. Bankalarca açılacak sorumluluk veya rücu davasının görülebilmesi için, açılan iptal davasında verilecek hükmün kesinleşmesi gerekir.

Bu Kanun çerçevesinde gerçekleştirilecek işlemlerden dolayı bu madde hükümleri; hisseleri kısmen ya da tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ait olan bankaların fon tarafından atanan Yönetim ve Denetim Kurulu üyeleri için ve Fonun hukukî statüsü çerçevesinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Yönetim Kurulu üyeleri için aynen uygulanır.

Varlık Yönetim Şirketi

MADDE 5. - Bankalar, özel finans kurumları ve diğer malî kurumların alacakları ile diğer varlıklarının satın alınması ve yeniden yapılandırılarak satılması amacıyla, kuruluş ve faaliyet esasları Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenecek varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemler ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kâğıtlar, kuruluş işlemleri de dahil olmak üzere kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre ödenecek damga vergisinden, 492 sayılı Harçlar Kanununa göre ödenecek harçlardan, her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden, 1318 sayılı Finansman Kanununa göre ödenecek taşıt alım vergisinden, kaynak kullanımı destekleme fonuna yapılacak kesintilerden ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29 uncu maddesi hükmünden istisnadır. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bu şirketlere hissedar olmak suretiyle katılabilir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde bankalar arasında alım ve satım işlemine konu edilen alacaklar ve bu alacakların teminatını oluşturan değerlerin devir ve temlik için yapılacak işlemler ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kâğıtlar için, birinci fıkrada belirtilen vergi, resim, harç ve fon istisnaları 31.12.2004 tarihine kadar aynen uygulanır.

Değiştirilen ve kaldırılan hükümler

MADDE 6. - 1. - 4389 sayılı Bankalar Kanununun

a) 3 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (b) bendinin ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ayrıca maddeye aşağıdaki (12) numaralı fıkra eklenmiştir.

“Kurul üyeleri, görevlerinden ayrılmalarını izleyen iki yıl içinde, yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankalar hariç olmak üzere, bu Kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev alamazlar. Kurul üyeleri ile kurum personelinin uyacakları meslekî ilkeler Kurulca belirlenir.”

“12. Kurum, faaliyetlerine ilişkin olarak, yılda iki kez olmak üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunu bilgilendirir.”

b) 14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (c) bendinin ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu Kanun hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri Fona intikal eden bankaların, tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerinin ve hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bankaların Fon tarafından borçlarının ve/veya taahhütlerinin üstlenilmesi ve/veya alacaklarının devralınması halinde, Fonun, üstlendiği borçlar ve/veya taahhütler ile devraldığı alacaklarla ilgili devir ve temlik sözleşmeleri, her türlü teminatın tesisi ve kaldırılması, sözleşmelerin bozulması, dava ve icra takipleri ile bu borçlar ve/veya alacaklar ve/veya taahhütlerle ilgili diğer her türlü işlemler ve bu işlemlerle ilgili düzenlenen kâğıtlar, eğitime katkı payı hariç olmak üzere her türlü vergi, resim, harç ve fonlardan istisnadır. Bu işlemlerden kaynaklanan döner sermaye ücreti ödenmez ve diğer kesintiler yapılmaz. Ayrıca, alacağa karşılık menkul veya gayrimenkul bir malın rızaen veya icraen Fon tarafından veya yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankalar tarafından satın alınması halinde bu işlemlerle ilgili olarak tarafların ödemekle yükümlü olduğu vergi, resim, harç (eğitime katkı payı hariç) ve döner sermaye ücreti gibi malî yükümlülükler aranmaz.”

c) 14 üncü maddesinin (6) numaralı fıkrasının (b) bendinde yer alan “yapacağı anlaşmalar çerçevesinde kamusal sermayeli olanlar da dahil olmak üzere diğer bankalar aracılığıyla Fon nam ve hesabına bunları nakde tahvil ettirmeye” ifadesi “yapacağı anlaşmalar çerçevesinde kamusal sermayeli olanlar da dahil olmak üzere diğer bankalar veya üçüncü kişiler aracılığıyla fon nam ve hesabına bunları nakde tahvil ettirmeye” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddenin (6) numaralı fıkrasının (b) bendinden sonra “ve gerekli göreceği” ifadesinden önce gelmek üzere aşağıdaki (c) bendi ve aynı fıkranın sonuna aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“c) Hisselerinin üçüncü kişilere devredilmesine imkân bulunmaması halinde, (a) ve (b) bentlerindeki yetkileri yanında, bu fıkradaki sınırlamalarla bağlı olmaksızın, varlık ve yükümlülüklerini devralmaya ve/veya varlık ve yükümlülükleri ile ilgili her türlü işlemi yapmaya”

“Fon, bu fıkra hükümlerine göre hisseleri kendisine intikal eden bankaların, ekonomik değeri olan iştirakleriyle ilgili olarak 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanmaksızın yapılacak sermaye artırımları da dahil olmak üzere, yeniden yapılandırma amacıyla Kurulca belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde kaynak sağlamak da dahil gerekli her türlü tedbiri almaya yetkilidir.”

d) 14 üncü maddesinin (7) numaralı fıkrasının üçüncü paragrafının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu bankaların başka bir bankaya devredilmesi ya da başka bir bankayla birleşmesi, hisselerinin üçüncü kişilere devredilmesi ya da tasfiyelerine karar verilmesi hallerinde, bu işlemlerin tamamlanmasını takip eden iki yıl içinde, bankanın sorumlulukları tespit edilen yönetim kurulu eski üyeleri ile eski denetçileri aleyhine, ibra edilmiş olsalar dahi, işlemleri nedeniyle verdikleri zararın Fon adına tazmini istemiyle, Fon tarafından dava açılabilir.”

e) 15 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan “Fon, devraldığı alacakla ilgili olarak iskonto da dahil olmak üzere her türlü tasarrufla bulunmaya, sulh olmaya, alacağına mahsuben menkul ve gayrimenkul mallar ile her türlü hak ve alacakları hiçbir sınırlamaya tâbi olmaksızın devralmaya yetkilidir.” cümlesi, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Fon, devraldığı ve dava veya iflas takibine konu etmekle görevli ve yetkili olduğu alacakları da dahil olmak üzere bu Kanunda yazılı her türlü alacakları ile ilgili olarak iskonto da dahil olmak üzere her türlü tasarrufla bulunmaya, sulh olmaya, alacağına mahsuben menkul ve gayrimenkul mallar ile her türlü hak ve alacakları hiçbir sınırlamaya tâbi olmaksızın devralmaya ve alacağın

yeniden itfa planına bağlanması da dahil olmak üzere borçlularla anlaşma yapmaya ve borçlularla yaptığı anlaşmalar kapsamında 14 ve 17 nci maddeler uyarınca Kurulca belirlenecek esas ve usul-ler dahilinde muhafaza tedbiri uygulayıp uygulamamaya veya açılmış bulunan hukuk davalarının yapılan anlaşma süresince durdurulmasını mahkemeden istemeye yetkilidir.”

f) 15 inci maddesinin (4) numaralı fıkrasının başına “a)” ibaresi ve aynı fıkraya aşağıdaki (b) bendi eklenmiştir.

“b) Fon işlemlerini yürütmeye Başkana yardımcı olmak üzere Kurul kararıyla Kurum başkan yardımcısı statüsünde ve Kurum başkan yardımcılarında aranan şartları taşıyan üç Fon başkan yardımcısı atanabilir.”

g) 15 inci maddesinin (9) numaralı fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Fon tarafından, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın borçlarının, taahhütlerinin yüklenilmesi veya alacaklarının devralınması halinde, bu borç, taahhüt ve alacaklarla ilgili olarak, 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunundan doğanlar ve takibi şikâyete bağlı suçlar dahil olmak üzere açılmış veya açılacak her türlü ceza davalarında, alacağın devralındığı veya borcun, taahhütün yüklenildiği tarihten itibaren, suçtan zarar gören olarak, Fon müdahil sıfatını kazanır. Bu davalara bağlı şahsî haklar dahi Fona ait olur.

b) Fon tarafından, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın borçlarının, taahhütlerinin yüklenilmesi veya alacaklarının devralınması halinde, bu borç, taahhüt ve alacaklarla ilgili olarak, Fonun taraf olduğu icra takipleri ile icra takiplerinden kaynaklanan her türlü hukuk davalarının kısmen veya tamamen Fon aleyhine neticelenmesi halinde, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Fon hakkında uygulanmaz.

c) Fon tarafından, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın borçlarının, taahhütlerinin yüklenilmesi veya alacaklarının devralınması halinde, bu borç, taahhüt ve alacaklarla ilgili olarak açılmış veya açılacak dava ve icra takiplerinde kanunlarda yazılı zamanasını ve hak düşürücü süreler dahil her türlü süre alacağın devralındığı veya borcun, taahhütün yüklenildiği tarihten itibaren Fon bakımından dokuz ay süre ile durur.”

h) 24 üncü maddesinin (6) numaralı fıkrasına son paragraf olarak aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

“Fon tarafından 15 inci maddenin (7) numaralı fıkrasının (a) bendine istinaden atanan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona intikal eden bankaların iş-tiraklerinde bu bankaları temsilen görev yapan yönetim ve denetim kurulu üyeleri aleyhine görev-lerinin ifası sebebiyle açılan ve açılacak her türlü tazminat ve alacak davaları Fon aleyhine açılmış sayılır. Bu kişilerin görevlerini kötüye kullandıklarına hükmolunması halinde kendilerine rücu edilir. Bu şekilde atanan yöneticilere bu iştiraklerin kamu borçları nedeniyle şahsî sorumluluk yük-lenemez.”

2. 15.11.2000 tarihli ve 4603 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (3) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3. Bankalarda 31.12.2002 tarihinden sonra özel hukuk hükümlerine tâbi olmayan personel çalıştırılmaz. Yeniden yapılandırma sürecinde bankaların yönetim kurullarınca gerek özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılmak üzere kendisine sözleşme teklif edilen ancak özel hukuk hükümlerine göre çalışmayı kabul etmeyen gerekse özel hukuk hükümlerine göre çalışması uygun görül-meyip sözleşme imzalamayan personel, bankaların yönetim kurullarınca Devlet Personel Başkan-lığına bildirilir.

Devlet Personel Başkanlığı kendisine bildirilen personel listelerini en geç 30 gün içerisinde (özelleştirme kapsam ve/veya programındaki kuruluşlar hariç) tespit edeceği kamu kurum ve kuruluşlarındaki boş kadro ve pozisyonlara atanmalarını sağlamak üzere ilgili kurum veya kuruluşu gönderir. İlgili kurum ve kuruluş bildirim ulaştığı tarihten başlayarak en geç 5 iş günü içinde bu personelin atanmalarını yaparak atamalara ilişkin bilgileri Devlet Personel Başkanlığı ile ilgili bankalara bildirir. Atama tarihi itibarıyla personelin bankalarla ilişkisi kesilmiş sayılır. Personelin atandığı kurumda fiilen göreve başlayacağı tarihe kadar geçen sürede her türlü malî ve sosyal hakları bankalarca karışılmaya devam olunur. Bu fıkrada hüküm bulunmayan hallerde 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanununun 22 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Ataması yapılan personel hakkında bankalar tarafından yapılacak tebliğ işlemini takiben 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 62 ve 63 üncü maddelerinin uygulanmasından atamayı yapan kamu kurum veya kuruluşu sorumludur.

Ancak bu şekilde nakledilen personelden anılan madde uyarınca eski kadrolarına ait hakları şahıslarına bağlı olarak saklı tutulanlar için bankacılık tazminatı da şahıslarına bağlı bir hak teşkil etmez.

4046 sayılı Kanununun 22 nci maddesi kapsamında Özelleştirme Fonu tarafından yapılması öngörülen ödemeler ilgili bankalar tarafından yapılır.

1.1.2002 - 31.12.2002 tarihleri arasında uygulanmak üzere bu madde uyarınca, bankalardan genel bütçeli daireler ile katma bütçeli idarelere ve bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlara, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar ile sosyal güvenlik kuruluşlarına nakli yapılan personelin aylık ve diğer özlük hakları karşılığı tutar, ilgili bankalarca Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık hesabına yatırılır. Yatırılan bu tutar bir taraftan bütçenin (B) işaretli cetveline özel gelir, diğer taraftan Maliye Bakanlığı bütçesinde açılacak bir tertibe özel ödenek kaydedilir. Özel ödenek kaydedilen tutarları kurum ve kuruluşların bütçelerinin ilgili tertiplerine aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Nakli yapılan personelin aylık ve diğer özlük hakları karşılığı tutar, aylık dönemler itibarıyla ilgili bankalar ve Maliye Bakanlığınca müştereken tespit edilir ve bu miktar en geç tespitini yapıldığı ay sonuna kadar bankalarca yukarıda belirtilen hesaba yatırılır.”

3. 4603 sayılı Kanununun geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bankalara olan yükümlülüklerinden doğan taahhütleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “(her türlü inşaat faaliyetlerinden doğan taahhütler hariç olmak üzere)” ibaresi eklenmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve aynı maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi veya Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi tarafından devir alınacak taahhütler ile aktifler arasındaki menfi fark, devir alan bankaya Hazine Müsteşarlığınca nakit ve/veya özel tertip devlet iç borçlanma senedi şeklinde sermaye olarak avans mahiyetinde ödenir. Ancak Hazinece avans mahiyetinde yapılan ödemeler Bankalar Yeminli Murakıplarınca yapılacak incelemeler sonucu onaylanacak devir bilançoları esas alınarak kesinleştirilir. Söz konusu inceleme sonucunda tespit edilen Hazine aleyhine doğmuş fark ve devir tarihi itibarıyla nazım hesaplarda yer alan taahhütler nakde dönüştükleri takdirde nakde dönüştükleri tarih itibarıyla Hazinece nakit ve/veya özel tertip Devlet iç borçlanma senedi olarak ödenir. Hazine lehine bir farkın tespit edilmesi halinde ise söz konusu fark ilgili yıl Bütçe Kanununda belirtilen esaslar dahilinde devir alan banka tarafından Hazineye ödenir.

Bu madde hükmü uyarınca yapılan Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin devir işlemleri nedeniyle doğan menfi farka ilişkin hesaplar muhasebe kayıtları bakımından Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketinin Hazineye borçlu olmasını sağlayacak şekilde izlenir. Bu madde uyarınca yapılan devir sonucu oluşan menfi fark nedeniyle doğan Hazine alacağı 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 446 ncı maddesinin ikinci fıkrasının uygulanmasında dikkate alınmaz. Bu devirden dolayı T.C. Ziraat Bankası bilançosunda görünen alacaklar özelleştirme süreci başlayana kadar karşılık ayrılarak giderilir.”

“4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (c) bendi hükümleri bankanın taraf olduğu davalar yönünden (tesis edilen teminatlar iade olunur); 16 ncı maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümleri banka aleyhine yapılacak takipler yönünden ve 16 ncı maddenin (9) numaralı fıkrası hükümleri Bankanın alacak ve borçları yönünden Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketi hakkında da uygulanır.”

4. 4603 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 6. – Bu Kanunun geçici 2 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen süreler içinde emeklilik hakkını kullanmayanlara son kez bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren iki ay içinde emekli olmaları halinde emekli ikramiyeleri % 20 fazlasıyla ödenir.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 ncı maddesine göre kurulmuş Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Mensupları Emekli ve Yardım Sandığı Vakfına tâbi personel için de bu madde hükümleri uygulanır.

Bu madde kapsamında emekli olan personel emekli olduğu tarihten itibaren 3 yıl içinde anılan bankalarda yeniden istihdam edilemez.

25.11.2000 tarihinde bu bankalarda çalışan personelden özel hukuk hükümlerine geçirilenlerin hizmet sözleşmelerinin 31.12.2003 tarihine kadar, bankaların disiplin yönetmelikleri hükümleri saklı kalmak kaydıyla 1475 sayılı İş Kanununun 17 ncı maddesi dışında kalan sebeplerle bankalar tarafından feshedilmesi halinde söz konusu personel hakkında bu Kanunun geçici 1 inci maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca işlem tesis edilmek üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Bu kapsamda olan personele sözleşmenin feshi nedeniyle ihbar ve kıdem tazminatı ödenmez. Bankaların kurduğu, kuracağı ve iştirak ettiği veya edeceği şirketlere bu bankalardan geçen ve T.C. Emekli Sandığı ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 ncı maddesi uyarınca kurulan Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı ile irtibatları devam eden personelden isteyenlerin anılan sosyal güvenlik kurumları ile irtibatları devam eder. Bu fıkra hükümleri bu personel hakkında da uygulanır.”

5. 4603 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. – Bu Kanunun yayımı tarihinde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunda bir kamu kurumundan atanmak suretiyle görev yapmakta olanlardan, konularıyla ilgili en az dört yıl süreyle yüksek öğrenim veren fakülte ve yüksek okulları bitirerek mesleğe özel yarışma sınavıyla giren ve geldikleri kurumlarda en az üç yıl süreyle meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlilik sınavı sonunda ve ortak kararlar uzmanlık kadrolarına atanmış ve bankacılık uzmanlarında aranan şartları taşıyanlar, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın bankacılık uzmanı olarak atanırlar.

Yürürlük

MADDE 7. – Bu Kanunun;

- a) 4 üncü maddesi 21.2.2001 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
b) 6 ncı maddesinin (3) numaralı fıkrası 3.7.2001 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
c) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
Yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

D. Bahçeli

Devlet Bakanı

K. Derviş

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. S. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

H. Gemici

Devlet Bakanı

F. Ünlü

Adalet Bakanı

Prof. Dr. H. S. Türk

Dışişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. Dr. A. Akcan

Tarım ve Köyşleri Bakanı

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

En. ve Tab. Kay. Bakanı

Z. Çakan

Orman Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. H. Özkan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. T. Toskay

Devlet Bakanı

F. Bal

Devlet Bakanı

Prof. Dr. R. Mirzaoğlu

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Üşenmez

Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. Çay

Milli Savunma Bakanı

S. Çakmakoğlu

Maliye Bakanı

S. Oral

Sağlık Bakanı V.

Prof. Dr. H. Y. Gökalp

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Y. Okuyan

Kültür Bakanı

M. İ. Talay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Keçeciler

Devlet Bakanı V.

R. K. Yücelen

Devlet Bakanı V.

E. S. Gaydalı

Devlet Bakanı

E. S. Gaydalı

Devlet Bakanı

R. Önal

İçişleri Bakanı

R. K. Yücelen

Milli Eğitim Bakanı

M. Bostancıoğlu

Ulaştırma Bakanı

O. Vural

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. K. Tanrıkulu

Turizm Bakanı

M. Taşar

Çevre Bakanı

F. Aytekin

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
MALİ SEKTÖRE OLAN BORÇLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI VE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

Amaç

MADDE 1.- Bu Kanunun amacı, Türkiye’de faaliyette bulunan bankalar, özel finans kurumları ve kendi özel mevzuatları uyarınca alınan izinler dahilinde faaliyette bulunan diğer mali kurumlar tarafından, bankalar ve diğer mali kurumlar ile kredi ilişkisi içinde bulunup, finansal darboğaz yaşayan borçluların; finansal yeniden yapılandırma çerçevesinde belirlenecek süre ve koşullarla, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış kredilerle ilgili olarak vadeleri uzatmak, krediyi yenilemek, ilave yeni kredi vermek, anapara ve/veya faiz indirmek, faizden vazgeçmek, kredileri kısmen veya tamamen iştirake çevirmek, kredileri aynı, nakdi ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir ve temlik etmek, kredileri borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynı değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye etmek, diğer bankalarla birlikte hareket ederek protokoller yapmak gibi alınacak tedbirlerle mali kesime olan geri ödemeye yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve katma değer yaratmaya devam etmelerine imkan verilmesinin sağlanmasıdır.

Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları

MADDE 2.- Bankalar ve özel finans kurumları ile diğer mali kurumlar, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve Tasfiye Halinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin alacakları, Türkiye Bankalar Birliği tarafından hazırlanacak alacaklı kurumların yetkili temsilcilerince imzalanacak ve onaylama ve kabule ilişkin genel şartları Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikte gösterilecek olan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları kapsamında ve bu Anlaşmaların Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından onaylandığı tarihten itibaren 3 yıllık bir süre içinde finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine bağlanmak şartıyla gerektiğinde ilave finansman da sağlanmak suretiyle yeniden yapılandırılabilir veya yeni itfa planlarına bağlanabilir.

Gerektiğinde ilave finansman da sağlanmak suretiyle yeniden yapılandırılacak veya yeni bir itfa planına bağlanacak alacakların kapsamı, borçluların nitelikleri, asgari tutar ve şartları ve alacaklılar ile borçlular arasında ayrı ayrı imzalanacak finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerinin asgari unsurları birinci fıkradaki usulle saptanan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları ile belirlenir. Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarını imzalamayanlar tarafından yapılacak sözleşme ve işlemler için bu Kanunun ilgili madde hükümleri uygulanmaz.

Alacaklı ve borçlu taraflar arasında imzalanacak finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine bankalar, özel finans kurumları ve diğer mali kurumlar dışında kalan alacaklılar da taraf sıfatıyla katılabilir.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi, hisseleri kısmen ya da tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ait bankalar, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarına ve bu Anlaşmalar kapsamında borçları gerektiğinde ilave finansman da sağlanmak suretiyle yeniden yapılandırılan veya yeni bir itfa planına bağlanan borçlularla yapılacak finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine taraf olmaya yetkilidir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketi, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarına ve bu Anlaşmalar kapsamında borçlularla yapılacak finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine ilave finansman sağlamamak kaydıyla taraf olabilirler.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarına göre gerektiğinde ilave finansman da sağlanmak suretiyle yeniden yapılandırılan veya yeni bir itfa planına bağlanan krediler ve diğer alacaklardan, Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (3)

numaralı fıkrasına göre 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine tâbi olanları, 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin tecil süresi ve teminat şartlarına bağlı olmaksızın, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarına göre taksitlendirmeye ve tecil etmeye yetkilidir.

Vergi istisnaları ve teşvik belgeleri

MADDE 3.- Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları hükümleri kapsamında düzenlenecek finansal yeniden yapılandırma sözleşmeleri ve bu sözleşmeler kapsamında yapılacak işlemlerle ilgili olarak aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) Çerçeve anlaşması, düzenlenen sözleşmeler ve bu çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmelerde belirlenen esaslar uyarınca yapılacak işlemler ve düzenlenecek kağıtlar 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre ödenecek damga vergisi ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre ödenecek harçlardan,

b) Çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler uyarınca alacaklı kuruluşlar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,

c) Çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler kapsamında alacaklı kuruluşların iktisap edecekleri motorlu taşıtlar 1318 sayılı Finansman Kanununa göre ödenecek taşıt alım vergisinden,

d) Çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler kapsamında kullanılan ve kullanılacak krediler kaynak kullanımı destekleme fonundan,

ve diğer benzeri vergi, resim, harç, fon yükümlülüklerinden (4306 sayılı Kanun uyarınca ödenmesi gereken Eğitime Katkı Payı hariç) istisna edilmiştir.

İstisna (Taşıt Alım Vergisi hariç), alacaklı kuruluşların çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler uyarınca edindikleri varlıkları elden çıkardıkları hallerde de uygulanır.

İstisna uygulaması, sözleşme hükümlerinin borçlu firmalar tarafından yerine getirilememesi veya getirilmemesi hallerinde alacağın hukuki yollardan tahsili aşamalarında ödenmesi gereken vergi, resim ve harçlar açısından da geçerlidir.

Sözleşme hükümleri uyarınca tahsilinden vazgeçilen alacak tutarları Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre alacaklı için değersiz alacak, borçlu için ise vazgeçilen alacak olarak dikkate alınır.

Sözleşme ile uygulamaya konulan işlemlerin gerçekleşmemesi halinde dahi, uygulanmış olan vergi, resim ve harç istisnaları geri alınmaz.

Finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine göre borçları yeniden yapılandırılan ve yeni bir itfa planına bağlanan borçlular tarafından alınmış olan teşvik belgelerinin süreleri ile ihracat taahhüt süreleri, sözleşmeler ile belirlenen süreler kadar uzatılmış sayılır.

Bankalar, özel finans kurumları ve diğer malî kurumların alacakları ile diğer varlıklarının satın alınması ve yeniden yapılandırılarak satılması amacıyla, kuruluş ve faaliyet esasları Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenecek varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemler ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar, kuruluş işlemleri de dahil olmak üzere kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre ödenecek damga vergisinden, 492 sayılı Harçlar Kanununa göre ödenecek harçlardan, her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden, 1318 sayılı Finansman Kanununa göre ödenecek taşıt alım vergisinden, kaynak kullanımı destekleme fonuna yapılacak kesintilerden ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29 uncu maddesi hükmünden istisnadır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde bankalar arasında alım ve satım işlemine konu edilen alacaklar ve bu alacakların teminatını oluşturan değerlerin devir ve temlik için yapılacak işlemler ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar için, yedinci fıkrada belirtilen vergi, resim, harç ve fon istisnaları 31/12/2004 tarihine kadar aynen uygulanır.

3.6.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununda Yapılan Düzenleme

MADDE 4.- 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 30.- Bu Kanununun 38 inci maddesine göre yapılacak bölünmelerde Türk Ticaret Kanununun 404 üncü maddesi uygulanmaz."

18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununda Yapılan Düzenlemeler

MADDE 5.- A) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 3 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kurul üyeleri, görevlerinden ayrılmalarını izleyen iki yıl içinde, yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankalar hariç olmak üzere, bu Kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev alamazlar. Kurul üyeleri ile Kurum personelinin uyacakları mesleki ilkeler Kurulca belirlenir."

B) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (a) bendine (ab) alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (ac) alt bendi eklenmiş, ayrıca, aynı maddenin (5) numaralı fıkrasının (c) bendinin ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

"ac) Devralınan zararlar sonucunda hisselerinin tamamına sahip olunamaması halinde, zararın ödenmiş sermaye tutarından düşülmesi suretiyle hesaplanacak sermaye esas alınmak üzere bulunacak hisse bedelinin Kurulca belirlenecek süre içinde banka hissedarlarına ödenmesi karşılığında hisselerini devralmaya,"

"Bu Kanun hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri Fona intikal eden bankaların, tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas idarelerinin ve hisseleri kısmen veya tamamen Fona intikal eden bankaların Fon tarafından borçlarının ve/veya taahhütlerinin üstlenilmesi ve/veya alacaklarının devralınması halinde Fonun, üstlendiği borçlar ve/veya taahhütler ile devraldığı alacaklarla ilgili devir ve temlik sözleşmeleri, her türlü teminatın tesisi ve kaldırılması, sözleşmelerin bozulması, dava ve icra takipleri ile bu borçlar ve/veya alacaklar ve/veya taahhütlerle ilgili diğer her türlü işlemler ve bu işlemlerle ilgili düzenlenen kağıtlar, eğitime katkı payı hariç olmak üzere her türlü vergi, resim, harç, fonlar ve 2548 sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükmünden istisnadır. Bu işlemlerden kaynaklanan döner sermaye ücreti ödenmez ve diğer kesintiler yapılmaz. Ayrıca, alacağa karşılık menkul veya gayrimenkul bir malın rızaen veya icraen Fon tarafından veya yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankalar tarafından satın alınması halinde bu işlemlerle ilgili olarak tarafların ödemekle yükümlü olduğu vergi, resim, harç (eğitime katkı payı hariç) ve döner sermaye ücreti gibi malî yükümlülükler aranmaz."

C) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (6) numaralı fıkrasının (b) bendinde yer alan "yapacağı anlaşmalar çerçevesinde kamusal sermayeli olanlar da dahil olmak üzere diğer bankalar aracılığıyla Fon nam ve hesabına bunları nakde tahvil ettirmeye" ifadesi "yapacağı anlaşmalar çerçevesinde kamusal sermayeli olanlar da dahil olmak üzere diğer bankalar veya üçüncü kişiler aracılığıyla Fon nam ve hesabına bunları nakde tahvil ettirmeye" şeklinde değiştirilmiş ve

aynı maddenin (6) numaralı fıkrasının (b) bendinden sonra "ve gerekli göreceği" ifadesinden önce gelmek üzere aşağıdaki (c) bendi ve aynı fıkranın sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"c) Hisselerinin üçüncü kişilere devredilmesine imkan bulunmaması halinde, (a) ve (b) bentlerindeki yetkileri yanında, bu fıkradaki sınırlamalarla bağlı olmaksızın, varlık ve yükümlülüklerini devralmaya ve/veya varlık ve yükümlülükleri ile ilgili her türlü işlemi yapmaya,"

"Fon, bu fıkra hükümlerine göre hisseleri kendisine intikal eden bankaların, ekonomik değeri olan iştirakleriyle ilgili olarak 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanmaksızın yapılacak sermaye artırımları da dahil olmak üzere, yeniden yapılandırma amacıyla Kurulca belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde kaynak sağlamak da dahil gerekli her türlü tedbiri almaya yetkilidir."

D) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (7) numaralı fıkrasının üçüncü paragrafının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Bu bankaların başka bir bankaya devredilmesi ya da başka bir bankayla birleşmesi, hisselerinin üçüncü kişilere devredilmesi ya da tasfiyelerine karar verilmesi hallerinde, bu işlemlerin tamamlanmasını takip eden iki yıl içinde, bankanın sorumlulukları tespit edilen yönetim kurulu eski üyeleri ile eski denetçileri aleyhine, varsa ibralarının iptali ve işlemleri nedeniyle verdikleri zararın Fon adına tazmini istemiyle, Fon tarafından 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine istinaden dava açılabilir."

E) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan "Fon, devraldığı alacakla ilgili olarak iskonto da dahil olmak üzere her türlü tasarrufla bulunmaya, sulh olmaya, alacağına mahsuben menkul ve gayrimenkul mallar ile her türlü hak ve alacakları hiçbir sınırlamaya tâbi olmaksızın devralmaya yetkilidir." cümlesi, aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Fon, devraldığı ve dava veya iflas takibine konu etmekle görevli ve yetkili olduğu alacakları da dahil olmak üzere bu Kanunda yazılı her türlü alacakları ile ilgili olarak iskonto da dahil olmak üzere her türlü tasarrufla bulunmaya, sulh olmaya, alacağına mahsuben menkul ve gayrimenkul mallar ile her türlü hak ve alacakları hiçbir sınırlamaya tâbi olmaksızın devralmaya ve alacağın yeniden itfa planına bağlanması da dahil olmak üzere borçlularla anlaşma yapmaya ve borçlularla yaptığı anlaşmalar kapsamında 14 ve 17 nci maddeler uyarınca Kurulca belirlenecek esas ve usuller dahilinde muhafaza tedbiri uygulayıp, uygulamamaya, dava açıp açmamaya veya açılmış bulunan hukuk davalarının yapılan anlaşma süresince durdurulmasını mahkemeden istemeye yetkilidir.

F) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (4) numaralı fıkrasına, birinci bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bend eklenmiştir.

"b) Fon işlemlerini yürütmeye Başkan yardımcısı olmak üzere Kurul kararıyla Kurum başkan yardımcısı statüsünde ve Kurum başkan yardımcılarında aranan şartları taşıyan üç Fon başkan yardımcısı atanabilir."

G) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 15 inci maddesinin (9) numaralı fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) Fon tarafından, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın borçlarının, taahhütlerinin yüklenilmesi veya alacaklarının devralınması halinde, bu borç, taahhüt ve alacaklarla ilgili olarak, 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunundan doğanlar ve takibi şikayete bağlı suçlar dahil olmak üzere açılmış veya açılacak her türlü ceza davalarında, alacağın devralındığı veya borcun, taahhütün yüklenildiği tarihten itibaren, suçtan zarar gören olarak, Fon müdahil sıfatını kazanır. Bu davalara bağlı şahsî haklar dahi Fona ait olur.

b) Fon tarafından, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın borçlarının, taahhütlerinin yüklenilmesi veya alacaklarının devralınması halinde, bu borç, taahhüt ve alacaklarla ilgili olarak, Fonun taraf olduğu icra takipleri ile icra takiplerinden kaynaklanan her türlü hukuk davalarının kısmen veya tamamen Fon aleyhine neticelenmesi halinde, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Fon hakkında uygulanmaz.

c) Fon tarafından, hisseleri kısmen veya tamamen kendisine intikal eden bir bankanın borçlarının, taahhütlerinin yüklenilmesi veya alacaklarının devralınması halinde, bu borç, taahhüt ve alacaklarla ilgili olarak açılmış veya açılacak dava ve icra takiplerinde kanunlarda yazılı zaman aşımı ve hak düşürücü süreler dahil her türlü süre alacağın devralındığı veya borcun, taahhüdün yüklenildiği tarihten itibaren Fon bakımından dokuz ay süre ile durur."

H) 4389 sayılı Bankalar Kanununun 24 üncü maddesinin (6) numaralı fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

"Fon tarafından 15 inci maddenin (7) numaralı fıkrasının (a) bendine istinaden atanan yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona intikal eden bankaların iştiraklerinde bu bankaları temsilen görev yapan yönetim ve denetim kurulu üyeleri aleyhine görevlerinin ifası sebebiyle açılan ve açılacak her türlü tazminat ve alacak davaları Fon aleyhine açılmış sayılır. Bu kişilerin görevlerini kötüye kullandıklarına hükmolunması halinde kendilerine rücu edilir. Bu şekilde atanan yöneticilere bu iştiraklerin kamu borçları nedeniyle şahsi sorumluluk yüklenemez."

İ) 4389 sayılı Bankalar Kanununun Geçici 2 nci maddesinin (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"f) Bankalar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce açtıkları kredilerini dört yıl, bunlara ilişkin karşılık yükümlülüklerini üç yıl içinde bu Kanun hükümlerine uygun hale getirmek zorundadır."

J) 4389 sayılı Bankalar Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 4.- 1. Kurul, bankacılık sisteminde güven ve istikrarı korumak ve ekonomik krizin bankaların sermayeleri üzerindeki olumsuz etkilerini bertaraf etmek amacıyla, bu Kanunun diğer maddelerinde yer alan hükümler saklı kalmak üzere; Türkiye'de kurulu mevduat kabulüne yetkili özel sermayeli bankaların, krediler ve diğer alacaklar için ayrılması gereken karşılıklardan, kur değişimlerinden veya diğer faaliyetlerinden kaynaklanan zararlarının belirlenerek malî durumlarını yansıtan malî tablolarının hazırlanmasını sağlamak üzere, her bir bankanın sözleşmeli bağımsız denetim kuruluşunu, bankada denetim yapmakla görevlendirir.

Bağımsız denetim kuruluşları tarafından yapılacak özel denetimin kapsamı ve bu denetimde uygulanacak esas ve usuller Kurul tarafından belirlenerek duyurulur.

2. Bağımsız denetim kuruluşu tarafından düzenlenen malî tablolarla ilgili rapor, Kurumca belirlenecek ikinci bir bağımsız denetim kuruluşu tarafından denetim ilke ve esaslarına uygunluk yönünden incelenir.

3. Bağımsız denetim kuruluşlarınca düzenlenen rapor ve malî tablolar, Kurum tarafından yapılan gözetim ve denetim sonucunda her bir banka için yapılmış olan tespitlerle karşılaştırılarak, bankanın malî durumunu tam olarak yansıtmadığı ve esas ve usullere uygunluğu açısından ilgili bankanın görüşleri de alınarak Kurumca değerlendirilir.

4. Bankaların yukarıdaki usule göre denetimden geçen ve Kurum tarafından yapılan değerlendirmede yeterli bulunan malî tabloları ile bağımsız denetim kuruluşunun malî tablolara ilişkin raporu, bu tespitler neticesinde ortaya çıkan, Kanunun 13 üncü maddesi uyarınca düzenlenen ser-

maye yeterliliği standart oranı, bu oranın yüzde sekizin altında olması halinde yüzde sekize ulaşabilmek için gerekli sermaye tutarı, sermayenin artırılması veya sermaye benzeri kaynak temin edilmesi ve alınması gerekli görülen tedbirler Kurum tarafından bankaların yönetim kurullarına bildirilir.

5. (4) numaralı fıkraya istinaden Kurumca yapılan bildirim izleyen onbeş gün içinde bankalar, yedek akçelerle karşılanamayan zararların giderilmesi için, ödenmiş sermayelerinin bu zarar kadar azaltılması ve sermaye yeterliliği standart oranının yüzde sekize ulaşması için gerekli sermaye artışının tamamen ödenerek sağlanmasını teminen, genel kurullarını yurt çapında yayın yapan en az bir gazetede ilan ederek duyurmak suretiyle olağanüstü toplantıya çağırırlar. Genel kurul kararının, imtiyazlı pay sahipleri genel kurulunca onaylanma şartı aranmaz.

Genel kurulun toplanması için oy haklarının yarısına sahip olan pay sahiplerinin katılımı yeterlidir. Kararlar katılanların oy çokluğuyla alınır.

6. (5) numaralı fıkraya göre banka genel kurulunca karara bağlanan ana sözleşme değişiklikleri ile rüçhan haklarının kullanımına ilişkin hususlar genel kurulu izleyen üç gün içinde bankanın başvurusu üzerine Ticaret Sicil Memurluklarında ilan olunur. Sermaye artırımına katılmak isteyen ortaklar bu ilanı izleyen on beş gün içinde rüçhan haklarını kullanırlar.

7. Sermaye artırımının gerçekleşmemesi halinde Kurul, 14 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bankaların yeniden yapılandırılması programı dahilinde sermayelerinin artırılmasını teminen, bu maddede belirtilen esaslar dahilinde kaynak tahsis etmek suretiyle, her bir banka için bir defaya mahsus olmak üzere, gerekli görülecek her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

Yeniden yapılandırma programına katılmak isteyen bankaların, 30 Eylül 2001 tarihindeki bilanço büyüklükleri itibariyle sektördeki payının asgari yüzde bir olması, (5) numaralı fıkrada belirtilen işlemleri tesis etmeleri ve bu işlemlerden itibaren altı ayı geçmemek üzere Kurumca belirlenecek süre içinde Kuruma başvurmaları şarttır.

8. Kurul, (7) numaralı fıkraya göre başvuruda bulunan bankalara, yapacağı değerlendirmeler çerçevesinde Fon tarafından;

a) Sermaye yeterliliği standart oranı yüzde beşten az ancak sıfırdan büyük bankalarda, bu oranın yüzde beşe ulaşması için gerekli sermaye artırımına, ortaklarca ödenen tutarı aşmamak kaydıyla katılmasını,

b) Sermaye yeterliliği standart oranları yüzde beş ve daha yüksek olan bankalarda, sermaye yeterliliği standart oranlarının yüzde dokuza ulaşmasına yetecek kadar, hisse senedine dönüşürülebilir tahvil karşılığı ve yedi yıl vadeli olmak üzere sermaye benzeri kredi sağlanmasını,

c) Sermaye artışında kullanılmak üzere, yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak elinde bulunduran ortaklara ait varlıkların teminat olarak alınması karşılığında bu ortaklara, bankanın sermaye yeterliliği standart oranının yüzde beşe ulaşmasına yetecek tutarı aşmamak üzere kredi verilmesini,

Temine ilişkin işlemleri ayrı ayrı veya birlikte yapmaya yetkilidir.

Ortaklar tarafından 2001 yılı içinde nakden ödenen ve sermaye yeterliliği standart oranının pozitif kısmına isabet eden bölümü (a) bendi hükümlerinin uygulanmasında dikkate alınır.

(6) numaralı fıkraya göre rüçhan hakkı kullanılmak veya sermaye artırımına katılmak suretiyle yapılan ve sermaye artırımına ulaşmayan ödemeler sermayeye dönüşür.

9. Bilanço büyüklüğü itibariyle sektördeki payları yüzde birin altında olan mevduat kabulüne yetkili özel sermayeli bankalar da, diğer bankalarla devir veya birleşme suretiyle sektördeki paylarını en az yüzde bire çıkarmaları ve (7) numaralı fıkra hükümleri çerçevesinde Kuruma başvurmaları halinde bu maddede yer alan tedbirlerden yararlanabilir.

10. Bu madde hükümlerine göre Fon tarafından bankaya sermaye veya sermaye benzeri kredi olarak verilen tutarlar 15 inci maddenin (2) numaralı fıkrası hükümleri çerçevesinde Hazine Müsteşarlığınca Fona ikrazen verilmek üzere ihraç olunacak Devlet İç Borçlanma Senetleriyle karşılanır.

11. Bu maddeye göre alınacak tedbirlerin uygulanmasını teminen banka genel kurullarınca alınan kararlara karşı açılacak davalara ve ihtiyati tedbir taleplerine banka merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi tarafından bakılır. O yerde, birden fazla asliye ticaret mahkemesi bulunması halinde yetkili mahkeme (1) numaralı asliye ticaret mahkemesidir.

Açılacak davalarda, mahkemelerce teminat aranmaksızın ihtiyati tedbir kararı verilemez. Teminat tutarı kamu yararı gözetilerek ve duruşma yapılarak ilgili mahkeme tarafından belirlenir.

12. Bu madde uyarınca yapılacak genel kurul toplantısına, sermaye azaltım ve artırımına, sermayenin tesciline, sermaye artırımına konu hisselerin devir sürelerine, hisse senedine dönüştürülebilir tahvil ihracına ve bu tahvillerin hisse senedine dönüştürülmesine ilişkin işlemlerin esas ve usulleri Kurulca belirlenir. Belirtilen konularda Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri uygulanmaz. Kurul, bu Kanun, Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve bu kanunlara ilişkin mevzuatla belirlenen, bankaların mali tablolarının yayımı ve yıllık olağan genel kurul toplantılarının yapılması ile ilgili süreleri değiştirmeye yetkilidir.

13. Bu madde uyarınca kanuni ve ihtiyari yedek akçeler ile sermayenin azaltılmasına konu edilen zararlar, 3.6.1949 tarih ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddesinin 7 nci fıkrasında belirlenen esaslar çerçevesinde bankaların kazancının tespitinde gider olarak matrah-tan indirilir.

14. Kurul, bu maddenin uygulanmasına ve bu maddedeki tedbirlerin uygulanması sonucunda Fon tarafından edinilen banka hisselerinin satış ve devrine, sermaye benzeri kredilerin sermayeye dönüştürülmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye, bu kapsamda düzenleme yapmaya yetkilidir."

15.11.2000 Tarihli ve 4603 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunda Yapılan Düzenlemeler

MADDE 6.- A) 4603 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (3) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"3. Bankalarda 31/12/2002 tarihinden sonra özel hukuk hükümlerine tâbi olmayan personel çalıştırılmaz. Yeniden yapılandırma sürecinde bankaların yönetim kurullarınca gerek özel hukuk hükümlerine göre çalıştırılmak üzere kendisine sözleşme teklif edilen ancak özel hukuk hükümlerine göre çalışmayı kabul etmeyen gerekse özel hukuk hükümlerine göre çalışması uygun görül-meyip sözleşme imzalanmayan personel, bankaların yönetim kurullarınca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Devlet Personel Başkanlığı kendisine bildirilen personel listelerini en geç 45 gün içerisinde (özelleştirme kapsam ve/veya programındaki kuruluşlar hariç) tespit edeceği kamu kurum ve kuruluşlarındaki boş kadro ve pozisyonlara atanmalarını sağlamak üzere ilgili kurum veya kuruluşa gönderir. İlgili kurum ve kuruluş bildirimine ulaştığı tarihten başlayarak en geç 5 iş günü içinde bu personelin atanmalarını yaparak atamalara ilişkin bilgileri Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı ile ilgili bankalara bildirir. Atama tarihi itibarıyla personelin bankalarla ilişkisi kesilmiş sayılır. Personelin atandığı kurumda fiilen göreve başlayacağı tarihe kadar geçen sürede her türlü mali ve sosyal hakları bankalarca karşılanmaya devam olunur. Bu fıkrada hüküm bulunmayan hal-lerde 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Ataması yapılan personel hakkında bankalar tarafından yapılacak tebliğ işlemini takiben 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 62 ve 63 üncü maddelerinin uygulanmasından atamayı yapan kamu kurum veya kuruluşu sorumludur.

Ancak bu şekilde nakledilen personelden anılan madde uyarınca eski kadrolarına ait hakları şahıslarına bağlı olarak saklı tutulanlar için bankacılık tazminatı da şahıslarına bağlı bir hak teşkil etmez.

4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi kapsamında Özelleştirme Fonu tarafından yapılması öngörülen ödemeler ilgili bankalar tarafından yapılır.

1.1.2002- 31.12.2002 tarihleri arasında uygulanmak üzere bu madde uyarınca, bankalardan genel bütçeli daireler ile katma bütçeli idarelere ve bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlara, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar ile sosyal güvenlik kuruluşlarına nakli yapılan personelin aylık ve diğer özlük hakları karşılığı tutar, ilgili bankalarca Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık hesabına yatırılır. Yatırılan bu tutar bir taraftan bütçenin (B) işaretli cetveline özel gelir, diğer taraftan Maliye Bakanlığı bütçesinde açılacak bir tertibe özel ödenek kaydedilir. Özel ödenek kaydedilen tutarları kurum ve kuruluşların bütçelerinin ilgili tertiplerine aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Nakli yapılan personelin aylık ve diğer özlük hakları karşılığı tutar, aylık dönemler itibarıyla ilgili bankalar ve Maliye Bakanlığınca müştereken tespit edilir ve bu miktar en geç tespit yapıldığı ay sonuna kadar bankalarca yukarıda belirtilen hesaba yatırılır."

B) 4603 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve aynı maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Anonim Şirketi veya Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi tarafından devir alınacak taahhütler ile aktifler arasındaki menfi fark, devir alan bankaya Hazine Müsteşarlığınca nakit ve/veya özel tertip devlet iç borçlanma senedi şeklinde sermaye olarak avans mahiyetinde ödenir. Ancak Hazinece avans mahiyetinde yapılan ödemeler Bankalar Yeminli Murakıplarınca yapılacak incelemeler sonucu onaylanacak devir bilançoları esas alınarak kesinleştirilir. Söz konusu inceleme sonucunda tespit edilen Hazine aleyhine doğmuş fark ve devir tarihi itibarıyla nazım hesaplarda yer alan taahhütler nakde dönüştükleri takdirde nakde dönüştükleri tarih itibarıyla Hazinece nakit ve/veya özel tertip Devlet iç borçlanma senedi olarak ödenir. Hazine lehine bir farkın tespit edilmesi halinde ise söz konusu fark ilgili yıl bütçe kanununda belirtilen esaslar dahilinde devir alan banka tarafından Hazineye ödenir.

Bu madde hükmü uyarınca yapılan Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin devir işlemleri nedeniyle doğan menfi farka ilişkin hesaplar muhasebe kayıtları bakımından Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketinin Hazineye borçlu olmasını sağlayacak şekilde izlenir. Bu madde uyarınca yapılan devir sonucu oluşan menfi fark nedeniyle doğan Hazine alacağı 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 446 ncı maddesinin ikinci fıkrasının uygulanmasında dikkate alınmaz. Bu devirden dolayı T.C. Ziraat Bankası bilançosunda görünen alacaklar özelleştirme süreci başlayana kadar karşılık ayrılarak giderilir."

"4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (c) bendi hükümleri bankanın taraf olduğu davalar yönünden (tesis edilen teminatlar iade olunur); 16 ncı maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümleri banka aleyhine yapılacak takipler yönünden ve 16 ncı maddenin (9) numaralı fıkrası hükümleri Bankanın alacak ve borçları yönünden Tasfiye Halinde Emlak Bankası Anonim Şirketi hakkında da uygulanır."

C) 4603 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 6.- Bu Kanunun geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen süreler içinde emeklilik hakkını kullanmayanlara son kez bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren iki ay içinde emekli olmaları halinde emekli ikramiyeleri %20 fazlasıyla ödenir.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesine göre kurulmuş Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Mensupları Emekli ve Yardım Sandığı Vakfına tâbi personel için de bu madde hükümleri uygulanır.

Bu madde kapsamında emekli olan personel emekli olduğu tarihten itibaren 3 yıl içinde anılan bankalarda yeniden istihdam edilemez.

25.11.2000 tarihinde bu bankalarda çalışan personelden özel hukuk hükümlerine geçirilenlerin hizmet sözleşmelerinin 31/12/2003 tarihine kadar, bankaların disiplin yönetmelikleri hükümleri saklı kalmak kaydıyla 1475 sayılı İş Kanununun 17 nci maddesi dışında kalan sebeplerle bankalar tarafından feshedilmesi halinde söz konusu personel hakkında bu Kanunun geçici 1 inci maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca işlem tesis edilmek üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Bu kapsamda olan personele sözleşmenin feshi nedeniyle ihbar ve kıdem tazminatı ödenmez. Bankaların kurduğu, kuracağı ve iştirak ettiği veya edeceği şirketlere bu bankalardan geçen ve T.C. Emekli Sandığı ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi uyarınca kurulan Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı ile iribatları devam eden personelden isteyenlerin anılan sosyal güvenlik kurumları ile iribatları devam eder. Bu fıkra hükümleri bu personel hakkında da uygulanır."

Denetim

MADDE 7.- Özel kanunlarla kamu tüzel kişiliğini haiz olarak kurulmuş olan kurul ve üst kurulların yıllık hesaplarının denetimi Sayıştay tarafından yapılır.

Bu madde kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının faaliyetleri hakkındaki yıllık rapor her yılın Mayıs ayı sonuna kadar Bakanlar Kuruluna sunulur. Bu kurul ve üst kurullar faaliyetlerine ilişkin olarak yılda bir defa Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunu bilgilendirirler.

Bu madde kapsamındaki kurul ve üst kurullar, 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tesciline ilişkin hükümlerine tâbi değildir.

Diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 8.- Bu Kanunun;

a) 6 nci maddesinin (B) fıkrası 3/7/2001 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

Yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

